Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 231. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 7-го ГРУДНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 7, 1982 No. 231. VOL. LXXXIX.

„ПРОДОВЖУВАТИМЕМО ЗУСИЛЛЯ"

Як уже інформовано, Блаженніший Патріях Йосиф звернувся листом до головного предсідника УНСоюзу д-ра Івана Флиса, в якому ствердив, що він долучується до раніше виданого і опублікованого Звернення Ієрархів Української Католицької Церкви в ЗСА щодо наладнання суперечностей в українській громаді в ЗСА. Внизу подаємо повний текст відповіді головного предсідника УНСоюзу Патріярхові Йосифові.

Його Святість
Блаженніший Отець Йосиф І.,
Патріярх Помісної
Української Католицької Церкви,
Ватикан

30 листопада 1982 року

Ваша Святосте, Блаженніший Отче!

В імені Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу та особисто прохаю прийняти запевнення нашої глибокої і тривкої вдячности за довір'я, що його Ваша Святість виявила нам листом з 11-го листопада ц.р., у справі наших дальших заходів для привернення духу взаємопошани та будуючої співпраці в нашій американсько-українській громаді, піддержуючи в цій справі історичне Звернення наших українських католицьких ієрархів в Америці.

З рукою на серці можу запевнити Вашу Святість, що власне в дусі цього звернення та єдино з думкою про добро нашої громади і нашого українського народу ми й досі поступали та намагалися впливати в тому ж дусі також на інших.

Ми, як і 26 других організацій, котрі належать до Комітету за Правопорядок в УККА, продовжуватимемо наші зусилля для того, щоб — як це сказано в листі Вашої Святости — привернути дух взаємопошани та будуючу співпрацю в нашій громаді.

Ще раз сердечно дякуємо Вашій Святості за увагу і заохоту продовжувати наші зусилля для Богоугодної мети та запевняємо, що це ми й чинитимемо.

З синівською любов'ю і пошаною

Іван О. Флис
головний предсідник УНС

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВІДБУВСЯ ІУ КОНҐРЕС СФУЖО
МАРІЯ КВІТКОВСЬКА ОБРАНА НА ГОЛОВУ, МИЛЛИСЕНТ ФЕНВИК СТАЛА ПОЧЕСНИМ ЧЛЕНОМ

Філядельфія, Па. (О.К.). — Тут від четверга 25-го до неділі 28-го листопада ц.р., відбувся ІУ Конгрес Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, на який з'їхалося 66 уповноважених делегаток з усіх українських жіночих організацій вільного світу, які є членами СФУЖО. Найбільше численно була заступлена Північна Америка, але були й делегатки з европейського континенту (Бельгія, Велика Британія, Західня Німеччина і Франція) та з Південної Америки (Аргентина і Венесуеля).

Після урочистого відкриття ІУ Конгресу в четвер увечері, 25-го листопада, в якому Конгрес вітали представниці 16-ох складових організацій СФУЖО зі своїми прапорами, п'ятниця, 26-го листопада, була присвячена звітам Управи на чолі з уступаючою головою ред. Лідією Бурачинською і закордонних делегаток. Того дня в пополудневих годинах учасниці Конгресу заслухали панель на тему зв'язків СФУЖО, який вела Олена Процюк, подавши на вступі зв'язки СФУЖО в останній каденції, а доповідачками були Ольга Заверуха, що говорила про „Демонстративні виступи — один із засобів зв'язків", Марія Квітковська про „Інші засоби утримування зв'язків" і Олена Гнатейко про „Утримування зв'язків з організаціями в країнах поселення". Після панелю учасниці-делегатки провели вичерпну дискусію над пропонованими змінами статуту СФУЖО та їх прийняли.

В суботу, 27-го листопада, відбулися в ранніх годинах наради поодиноких комісій з відповідними доповідями і дискусіями. З них найцікавішими були наради комісії програмової та виховної. Крім того відбулися ще наради культурно-освітньої комісії, пресової комісії, народного мистецтва, суспільної служби і фінансової.

Пополудневі наради розпочалися звітом голови Номінаційної комісії Марії Савчак, яка подала про перебіг праці і запропонувала узгіднену листу нової Управи. На листі були: Марія Квітковська (Український Золотий Хрест), голова, Олександра Ковальська (Ліга Українських Католицьких Жінок) і Олена Процюк (Союз Українок Америки), заступниці голови, Лідія Степаняк (Організація Жінок ОЧСУ), голова Контрольної комісії. Крім того до Управи запропоновано три секретарки, а це: Надію Маланчук, Олександру Миндюк та Анну Мазуренко, скарбника Ярославу Шеремету, фінансову секретарку Дарію Бойдуник і 9 провідниць поодиноких референтур та 6 членів Контрольної комісії. Згідно із попереднім домовленням, нова Управа має перейти із ЗСА до Канади з тим, однак, що М.Квітковська живе в Дітройті, що близько віддалений від кордону Канади. Цей факт, як також обсада інших постів, викликали дискусію між делегатками із середовища ОЖОЧСУ та ОЖ ЛВУ та їхні застереження. У висліді, однак, вибрано подану Номінаційною комісією Управу 47 голосами проти 7.

Д-р Марія Квітковська, новообрана голова СФУЖО, промовляє під час бенкету.

(Фота: Дора Рак)

Після того відбулося святочне надання почесного членства Ганні Ганьківській, Марії Мудрик і Зінаїді Витязь, як також вперше надання почесного членства не-українці, відомій прихильниці українців Миллисент Фенвик, що до листопада була конгресменкою із стейту Ню Джерзі. Проголошення почесного членства перевела уступаюча голова Л. Бурачинська. Особливо вшанували Марію Харину, голову Фінансової комісії СФУЖО, яка є душею і мотором балів преси, і Ірину Пеленську, редактор ку „Українки в світі". Ключева доповідь Ніни Строкатої про те, як живе і до чого змагає жінка в Україні притягнула увагу всіх делегаток і численно зібраних гостей. Вона особливо підкреслила те, що жінка в Україні вірить і вичікує допомоги українців у вільному світі, вказала шлях тієї допомоги і затрималася довше на новій постаті на чолі совєтського режиму Ю. Андропові та конечності розвіяти у західньому світі легенду про його лібералізм.

В суботу у вечірніх годинах відбувся у залі готелю Сентер, де проходив ІУ Конгрес СФУЖО, святочний бенкет з цієї нагоди. Бенкетом провадила Віра Бучинська, дотеперішня заступ-

(Продовження на ст. 7)

РЕҐЕН ЗАКІНЧИВ ВІДВИДИНИ 4-ОХ КРАЇН

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен і його втомлені дорадники були в дорозі з Бразилії до Колюмбії в п'ятницю вранці, як повідомило посольство ЗСА в Боготі повідомило, що новий президент Колюмбії Белісаріо Бетанкур плянує висловити декілька критичних застережень щодо ЗСА.

Дорадники були заклопотані. Як президент Реґен повинен відповісти? Як повідомляють ті, що були з Президентом, він мав одну відповідь:„Ми ж повинні зла гіднити його любов'ю".

Це була багатомовна хвилина тому, що Президент бажав зробити добре особисте враження на країни Латинської Америки, які, як відомо, мали в минулому хвилини недовір'я відносно політики ЗСА. Згідно з твердженням його дорадників, президент Реґен осягнув свою мету.

Якщо Президент намагався покращати відносини із південними сусідами ЗСА навіть невеликими деталями своєї особистої меттерністи, він також намагався зробити на них враження своєю ввічливістю, впевненістю і глибоким переконанням — якостями, які служать йому дуже добре в його веденні внутрішньої політики.

Президент доброзичливо усміхався скрізь, так, що навіть Бетанкур завважив це і при прощанні на летовищі в Боготі подивився здивовано на Президента і сказав: „Ви така приємна дружня людина".

Виняток з такого доброзичливого підходу, як заявив речник Білого Дому було суворе попередження про порушення прав людини, передане тимчасовому президентові Ель Сальвадору Алварo Маґаня у п'ятницю президентом Роналдом Реґеном та державним секретарем Джорджем Шулцом.

Відвідавши чотири країни Латинської Америки і зустрівшись із шістьма президентами держав того обширу, президент Реґен вернувся до Вашінгтону в суботу увечорі, 4-го грудня.

Поїздка президента Реґена і державного секретаря Шулца показала не тільки гармонійну робочу атмосферу між ними, але також показала намагання розпочати новий етап у взаємопорозуміннях між ЗСА та їх латиноамериканськими сусідами.

ПЛЯНУЮТЬ ДЕПОРТУВАТИ ДЕМ'ЯНЮКА

Клівленд, Огайо. — Департамент справедливости повідомив, що робить дальші заходи для депортування Івана Дем'янюка до СССР.

Це повідомлення прийшло після того, як в понеділок, 29-го листопада ц.р., Верховний Суд відкинув прохання І. Дем'янюка на поновне переслухання у справі присуду, що запав у 1981 році і яким Дем'янюкові відібрано американське горожанство.

Це сталося після зізнань свідків, які ствердили, що Дем'янюк був одним із поліцистів у концентраційному таборі Треблинка.

Аллен Раєн, директор Бюра спеціяльних інвестигацій в Департаменті справедливости, заявив тепер, що Уряд постарається депортувати І. Дем'янюка до кінця біжучого року.

З уваги на те, що Дем'янюк є українцем — його депортують до СССР.

В ЕСПАНІЇ ЗАПРИСЯЖЕНО ҐОНЗАЛЄСА

Мадрид, Еспанія. — Феліпе Ґонзалес прийняв присягу у вівторок, 2-го грудня, як перший соціялістичний прем'єр-міністер Еспанії від часу громадянської війни 1930-их років.

В короткій офіційній церемонії в палаці короля Хуана Карльоса на передмісті Мадриду, 40-літній Ґонзалес поклав свої руки на Біблію і, дивлячись на розп'яття, прийняв присягу на вірність конституції, вживаючи світського слова „обіцяю", а не релігійного „присягаю", яке вживав його попередник. Ґонзалес є наймолодшим прем'єр-міністром в Европі та є непрактикуючим католиком.

Після прийняття присяги Ґонзалес подав королеві Хуанові Карльосу список 17-ох осіб, які становлять його уряд, який був заприсяжений у п'ятницю, 3-го грудня.

Цей ритуал у королівському палаці Сарсуеля символізував тісний, не проголошений союз, який постав між 44-літнім королем Хуаном Карльосом і 40-літнім прем'єр-міністром соціялістом Ґонзалесом. Існуюча вже 103 роки соціялістична партія в Еспанії була охоронцем республіканських, антимонархічних почувань і традицій в Еспанії, і прийняття тепер династії Хуана Карльоса Бурбона означає історичне примирення, що вказує на перехід Еспанії на шлях демократії.

„Без вільної України не буде вільної Польщі"

Оттава, Онт. (УІБ). — В середу, 10-го листопада ц.р. відбулася тут демонстрація канадської Полонії на захист розв'язаної в Польщі профспілки „Солідарність".

Крім поляків, англо-канадців та інших у демонстрації взяв участь як представник ДЦ УНР, д-р Ярослав Рудницький. Запрошений організаторами до слова він пригадав українсько-польську декларацію обох екзильних урядів, підписану 28-го листопада 1979 року в Лондоні, заявляючи що „Солідарність" це не тільки політично-соціяльна проблема, але символ національної суверенности Польщі взагалі.

Піддержуючи в імені ДЦ УНР оправдану боротьбу поляків за відновлення „Солідарности", він закінчив ствердженням, що „без вільної України, першої жертви совєтсько-російської агресії, не може бути вільної Польщі, чи інших поневолених Москвою східньоевропейських народів".

Виступ українського промовця привітали присутні довготривалими оплесками а аранжери висловили йому подяку.

В Стенфордському університеті навчають українську мову

Пальо, Альто, Каліф. — Тут у Стенфордському університеті в осінньому кварталі цього року впроваджено курс української мови при відділі мовознавства (Лінгвістика 669 А: Інтермідієт Юкрейнієн).

Українська мова тут входить в спеціяльну програму мов цього відділення як мова що на неї постало запотребування. Студенти, які вписалися на курс, в більшості вивчають східньоевропейські питання і українська мова є для них добрим доповненням для студій. Поштовх до зорганізування такого курсу дала Ліда Фещенко-Чопівська.

Навчання проводить проф. Тарас М. Лукач із Сан Хозе стейтового університету.

В Америці

НЕСПОДІВАНО ТЕПЛА ПОГОДА У ТІЙ ПОРУ РОКУ була причиною сильних буревіїв в стейті Аркензо, а сильних дощів у Монтані, Полудневій Дакоті та Вайомінг. Особливо нищівні були вони в Аркензо, де згинуло декілька осіб, та є великі знищення. Раніше вітри і бурі навістили Каліфорнію, де теж згинуло 16 осіб.

ДЕВ'ЯТЬ МЕТАЛЕВИХ СКРИНЬ ІЗ контрольованим радаром ракетами впали з вантажного авта у Каліфорнії. Вибухів не було, але евакуовано населення на просторі чотирьох і пів милі.

ЛЕВІН МАСТЕРСОН, ЯКОГО ПІДОЗРІВАЮТЬ у справі затруєння пілюльок Тайленол, дістав звільнення за окупом 1000 долярів. Його адвокат має надію, що його публічно оправдають із закидів.

ЮНІЯ АВТОМОБІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ ПОДАЛА корпорації Крайслера нову пропозицію на полагодження конфлікту, через який страйкують робітники цієї фірми на терені Канади. Юнія пропонує продовжити час контракту на два роки, якщо дирекція Крайслера негайно піднесе заробітну платню робітникам.

ПОСАДНИК МІСТА ЧИКАҐО ДЖЕЙН М. БИРН змінила тепер свою тактику поступовання з уваги на те, що рішила вдруге кандидувати на цей пост. Передбачають, що боротьба за цей пост буде важка і тому вона уважала за конечне злагіднити свій темперамент та свої виступи, щоб тим не вражати виборців.

71 КОЛИШНІХ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПОРТЕРІВ отримали 6 мільйонів долярів заплати за давніші роки праці тому, що вони були жертвами дискримінаційної політики. Всі вони є чорними і їх тримали в нижчій стопі платень.

ПРЕЗИДЕНТ ФЕДЕРАЛЬНОЇ АҐЕНЦІЇ ПРАВНИЧИХ обслуг Клинтон Лайонс зрезиґнував зі свого посту, подаючи як причину непорозуміння з Урядом президента Роналда Реґена. Ті непорозуміння полягають в тому, що Уряд старається трохи обмежити діяльність цієї аґенції.

ЗА ПІДТРИМКОЮ БІЛОГО ДОМУ ВИБРАНО головою Республіканського Крайового сенатського комітету консервативного сенатора Ричарда Г. Люґара на місце сенатора Роберта Пеквуда. Р. Пеквуд, ліберал, був на тому пості останні чотири роки, але загально відомо було, що він ставиться критично до президента Роналда Реґена і його політики.

ОКРЕМА КОМІСІЯ РОЗГЛЯДАЄ В НЮ ЙОРКУ можливості піднести платні суддям, щоб в цей спосіб знайти більше кандидатів на такі стейтові праці, які тепер находять менше зацікавлених.

ДО НЮ ЙОРКУ ПРИЇХАВ ФРАНЦІШЕК Гайовнічек, 81-літній поляк, якого врятував від смети священик Максиміліян Кольбе, що зголосився в концентраційному таборі Авшвіц на його місце. Отець М. Кольбе був недавно канонізований у Римі. В церкві св. Патрика у Ню Йорку відбулося в неділю, 5-го грудня ц.р., спеціяльне торжество на яке запросили Ф. Гайовнічека.

„НЮ ЙОРК ТАЙМС" У СВОЄМУ ЧИСЛІ З П'ЯТНИЦІ 3-го грудня ц.р. повідомляє у статті про передсвяточні приготування в Ню Йорку також про Український Музей та навчання в ньому як робити різдвяні прикраси.

МОСКВА ВІДГУКНУЛАСЯ ПОЗИТИВНО НА ПРОПОЗИЦІЮ РЕҐЕНА

Москва, СССР. — Нове совєтське керівництво переслало президентові Роналдові Реґенові відповідь на його недавню пропозицію відносно заходів, спрямованих на зменшення небезпеки випадкового вибуху війни, де висловлено зацікавлення цією справою.

Офіційний речник сказав, що совєтська відповідь ані не приймає, ані не відкидає пропозиції, яка була зроблена президентом Реґеном у його телевізійній промові 22-го листопада і яка була передана офіційно дипломатичними каналами совєтському керівництву.

Уряд СССР заявив тільки, що він зацікавлений цим питанням і хоче знати місце та час, коли і де могли б відбутися переговори з цих важливих питань. Американська сторона, як повідомляють офіційні речники, бажала б включити це питання в переговори про контролю над зброєнням, які проходять тепер в Женеві.

Хоч це була, можливо, перша суттєво важлива вістка від совєтського керівництва Юрія Андропова до Уряду ЗСА „високі представники американського Уряду обережні в інтерпретації такої швидкої відповіді, що Совєтський Союз насправді бажає шукати компромісу в переговорах про зменшення зброєння.

Один офіційний представник назвав відповідь, яка була передана в усній формі послом СССР Анатолієм Добриніним у середу, 1-го грудня, під час зустрічі з Лоренсом С. Іґельберґером, заступником державного секретаря з політичних справ, „конкретною спробою продовжувати діялог".

Жінки в ЗСА живуть довше, але заробляють менше

Вашінгтон. — Цікаву статистику про сучасне жіноцтво подає журнал „Ю еС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 29-го листопада. В ЗСА є 119,1 мільйона жінок, що становить 51,3 відсотка всього населення; шість з семи жінок є представниці білої раси, тобто білих є 101,6 мільйона, або 85 відсотків усіх жінок; 14,6 мільйона жінок є чорні, а решта — інших рас. Середній вік американських жінок є 31,9 року, порівняно з чоловіками, для яких цей вік є 29,3 року, при чому жінки „старшають" (пізніше вмирають), так що через 10 років середній вік американської жінки буде вже 34,5 року.

Жінки, як відомо, живуть довше від чоловіків: пересічний вік життя жінки є майже 78 років, це вісім років довше, ніж життя пересічного чоловіка, і ця різниця поміж статтями поміж збільшується. Серед жінок та у віці від 18-ти до 24-ох років студенток коледжів є 35 відсотки; чоловіки-студенти тієї самої вікової групи становлять дещо менший відсоток — 34. Одруження серед жінок тепер рідше і наступає в пізнішому віці: половина жінок вікової групи від 20-ти років до 24-ох не є ані не були одружені, коли з цієї самої вікової групи неодружених в 1960 році було тільки приблизно 30 відсотків.

Зростає сильно кількість матерів — голів родини. Кожна одна родина з семи в Америці має своїм „кормильцем" матір, бо батько відсутній; це становить 9,1 мільйона родин; тобто за останню декаду було збільшення на 65 відсотків (переважно через розводи подруж). Сучасні жінки частогусто також висловлюють бажання мати менше дітей (або і зовсім лишатися бездітними). Серед виборців жінки кількісно переважають чоловіків: жінок є 52,2 відсотки (вік від 18-ти років вгору) і цей відсоток збільшується.

Але жінки все ще менше заробляють від чоловіків, наприклад, середній заробіток для американця становить 20,260 долярів річно, а для жінки — лише 12,001 долярів (найновіші дані з 1981 року). Добрі посади мають тільки 19 відсотків жінок з усіх жінок працюючих, а значна більшість затруднена у таких жіночих професіях як секретарки, прибиральниці в кабінетах лікарів, банкові службовки, шпитальні сестри, діловодки чи учительки і подібне, що в Америці називається працею в „жіночому гетто".

Папа вимагає звільнення священиків з постів в Нікараґуа

Манаґуа, Нікараґуа. — Папа Іван Павло II вимагає, щоб католицькі священики зрезиґнували із своїх постів, які вони займають у нікараґуанському сандіністському уряді, як умову для приїзду Папи до цієї країни на початку наступного року.

Така вимога-ультиматум особисто передана координаторові нікараґуанської хунти, Даніельові Ортеґа Сааведрі в кінці жовтня папським нунцієм.

Уряд Нікараґуа покищо не сказав, чи він плянує заступити п'ять священиків, два з яких займають місця в уряді, але 11-го листопада нікараґуанський уряд повідомив, що він формально запросив Папу відвідати його країну.

Офіційні речники уряду сказали, що сандіністські лідери зробили подвійний жест: вони продовжують робити враження, що візиту Папи і натякають, що не думають задовільнити його вимогу.

Н. СВІТЛИЧНА ДОПОВІДАЛА В НЮАРКУ

Нюарк, Н.Дж. — У четвер, 9-го грудня ц.р., о год. 7:30 веч. тут у пластовій домівці при 736 Сендфорд авеню, Надія Світлична прочитає доповідь на тему: „Святкування Святого Вечора і Різдва Христового у в'язниці в Мордовії". Доповідь влаштовує 86-ий Відділ СУА.

У світі

ЯК ПОДАЮТЬ ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ, турецькі військові власті в Стамбулі заборонили на „невизначений час" видавання другої за популярністю і кількістю газети „Гуньядін". Представники військового стану не подали причин їхнього рішення закрити щоденну газету з 600,000-им тиражем.

КУБИНСЬКИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ ВІДДІЛУ БОРОТЬБИ із стихією Едуардо Ґомез Кабалє втік у вівторок, 1-го грудня, з Куби до ЗСА і попросив політичного азилю в американських властей.

ІРАНСЬКЕ ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО ПОВІДОМИЛО, в четвер, 2-го листопада, що в південній провінції Кузістан іранська протиповітряна оборона збила іракський літак типу МІГ-25 ще перед тим, як він долетів до цілі бомбардування. Це саме повідомлення також говорить, що це вже 29-ий іракський літак, збитий в листопаді.

ЗАЇР ЗАКУПИВ У ІЗРАЇЛЯ ВІЙСЬКОВЕ спорядження для президентської ґвардії на суму 8 мільйонів долярів. Цю вістку подав президент Заїру Мобуту Сесе Секо в інтерв'ю в газеті „Маарів".

ОФІЦІЙНЕ ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО ПОЛЬЩІ повідомило під кінець минулого тижня, що поліція у Варшаві арештувала 5 активістів „Солідарности".

РЕСПУБЛІКАНЦІ ВЖЕ ВИБРАЛИ МІСТО ДЛЯ своєї майбутньої конвенції для номінації кандидата на Президента влітку 1984 року. Цим містом є Даллас у Тексасі. Натомість демократи все ще вибирають

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303.

Кеннеді не кандидує

Сенатор із стейту Массачусетс Едвард (Тед) Кеннеді заявив, що він не кандидуватиме на президента Америки в найближчих виборах у 1984 році. За причину подав „родинні справи". Газети доповнили це коротке повідомлення інформацією, що зібрані всі члени великої родини Кеннеді у Дні Подяки одноголосно висловилися проти кандидатури Теда Кеннеді. Тепер, мовляв, саме в ходу його розводова справа з дружиною Джовн, яка в минулих роках шукала розваги в алькоголі, щоб легше переживати різні пригоди її чоловіка.

До шпилю дійшли його прерізні пригоди, в яких здебільша головну ролю грали різні красуні, коли 18-го липня 1969 року сен. Кеннеді, їдучи ніччю автом з прийняття, на якому був гурт його приятелів і гурт незаміжних жінок, ніби заблудив, не бачив у пітьмі дерев'яної бар'єри, переламав її і впав з автом до невеличкої затоки, чи пак ставу, у Чаппаквіддік в стейті Массачусетс.. В авті була з ним 28-річна колишня секретарка його брата Роберта, Мері Копечне. Сенатор вирятувався, дівчина втопилася. Зараз навпроти того мосту були два доми з освітленими вікнами, була й пожежна сторожа. Кеннеді не побіг туди, щоб повідомити поліцію і викликати допомогу, тільки пішов додому, переспався, вранці засягнув поради у свого приятеля, колишнього прокуратора, і переодягнений в елеґантний одяг поїхав до поліційної станиці, яка в міжчасі вже відкрила затоплене авто з тілом дівчини. Кеннеді розповів історію, як то він заблудив, вперше їхав тією дорогою, старався рятувати дівчину, але протилежна хвиля відкидала його від авта, висуваючи в своїй обороні ті й інші аргументи. „Рідерс Дайджест" доказав згодом точка за точкою, що всі ті арґументи були викрутами, вигадками. Кожного іншого сірого громадянина були б арештували і судили. Але тому, що це був Едвард Кеннеді, мультимільйонер і член одної з найбільш аристократичних родин Америки, то йому „повірили" і покарали відібранням на півроку права їзди. Батьки затопленої дівчини заборонили перевести автопсію тіла. Газети твердили, що Кеннеді заплатив їм 80,000 долярів.

Під час президентської кампанії два роки тому — на передвиборчих зібраннях раз-у-раз пригадували Кеннеді ту його пригоду в Чаппаквіддіку. Конвенція Демократичної партії не призначила його, тільки Джіммі Картера, а сенатора Волтера Мондейла, як кандидата на віцепрезидента. Мешканці стейту Массачусетс перевибрали Едварда Кеннеді на свого сенатора без уваги на Чаппаквіддік, бо родина Кеннеді користується у тому стейті найбільшою повагою. Батько Едварда був амбасадором у Лондоні, найстарший брат згинув, як летун у місії над Німеччиною у Другій світовій війні, другий брат Джан Кеннеді згинув в атентаті, як президент Америки 22-го листопада 1963 року у Далласі в стейті Кензас, третій брат Роберт, колишній генеральний прокуратор, себто колишній сенатор згинув під час президентської виборчої кампанії з рук арабського фанатика 5-го червня 1968 року. Ці трагедії в родині Кеннеді, трагічна смерть трьох братів Едварда у виконуванні їхніх військових чи державницьких обов'язків — стали атутами в руках Едварда Кеннеді. Зрештою — він сам — високий статний, дуже добрий промовець мав і має чимало приятелів.

Політично Кеннеді належить до скрайнього лівого крила Демократичної партії. Ультраліберал виступає завжди в обороні всього, що йде по лінії лібералізму — у судівництві, у державній допомозі всім дійсно й уявно потребуючим, він проти збільшування збройної потуги Америки, він за „масло, а не гармати", він за торговлю і співпрацю з СССР, він за „замороження атомової зброї". Едвард — популярно Тед — Кеннеді не вирікся своїх амбіцій засісти у Білому Домі. За газетними твердженнями, він готовиться уже тепер до своєї кандидатури не у 1984, але у 1988 році — тоді матиме все ще тільки 58 років, то віком і стажем кількакратного сенатора, з історією Чаппаквіддіку і свого розводу вже далеко позаду, він ніби матиме кращі шанси виграти. Проте дуже сумнівно, чи Демократична партія призначить на офіційного свого представника у президентських виборах людину, яка має погану славу своєю особистою поведінкою, своїм способом життя, ступенем своєї моралі.

Вістка, що Едвард Кеннеді не кандидуватиме в 1984 році напевне врадувала в першу чергу провід Демократичної партії. Але й урадувала всіх, які не хотіли би мати такого президента.

Дописи з життя громад, установ, організацій чи осіб мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками й писати розбірливо. Дописи слід надсилати до десяти днів після відбуття даної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи й правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи назв треба дати в дужках і їх.

Михайло Кучер

ЩЕ РАЗ ПРО ВІЙНУ

Про війну прийнято говорити так як про погоду. На погоду вплинути не можна, передбачення часто навіть на короткий час неправильні.

Про війну пишуть і говорять досить часто з надією, що вона все таки не настане.

Західньонімецька газета „Ді Цайт" недавно видрукувала кілька статтей про те, наскільки існує реальна загроза нової світової війни. Найдовшу статтю написав Джон Кеннен. В 1947 році він недовго був послом ЗСА у Москві та викликав до себе незадоволення уряду Совєтського Союзу, що звертав увагу на поширення експансії СССР. Після того Кеннен став великим прихильником детанту. Він пробує якось заспокоїти Москву, кажучи, що їй з боку Заходу нічого не загрожує. Д. Кеннен вірить, що експансія совєтського режиму подиктована почуттям загрози оточення і тому експансію СССР треба розуміти як нормальну реакцію на небезпеку, як самозахист. Що почуття небезпеки з боку Заходу не має підстави і цілком уявне, Кеннен не каже.

На Заході принято розглядати режим Совєтського Союзу як свого часу — гітлерівський до війни. Тому треба робити все можливе, щоб не допустити помилок кінця 30-их років.

Нерозуміння Заходу політики СССР дуже небезпечне і веде до перегонів в озброєнні. На Заході переконані, що тільки сила може стримуюче вплинути на Москву. Велике озброєння Заходу має переконати Москву, що кожна аґресія не виплатиться, тому треба співіснувати.

Кеннен навіть співчуває Москві і твердить, що вона останнім часом зазнала „великих невдач" — після Другої світової війни в Китаї, Югославії та Єгипті. Тому, на думку Кеннена, нема чого сподіватися наступу Совєтського Союзу на Західню Німеччину. У Москві і без нових територіяльних здобичів досить клопотів з тим простором, який вже вона має. Москва „відповідальна" за Східню Европу.

Без огляду на всі теперішні клопоти Кеннен усе таки тепер признає, що Москва готова захопити нові території, якщо це не викличе для неї великих неприємностей міжнародного характеру.

На думку Кеннена, керівництво Кремля переконане, що СССР знаходиться в ізоляції на міжнародній арені та попало у справжнє оточення. Воєнне співробітництво ЗСА з Китаєм і Пакістаном викликає в Кремлі немалий переполох. До того уряд СССР боїться, щоб витворена самими комуністами криза в Польщі не розповсюдилася на інші сателітні країни, а це вплинуло б на зменшення політичного і стратегічного впливу СССР.

Москва і досі не виключає можливости, що Західня Німечина нападе на Совєтський Союз. Кеннен виправдує політику уряду СССР і припускає, що його політична верхівка вже зрозуміла помилковість збройної окупації Афганістану. Він боїться третьої світової війни і суґерує, що НАТО має виявити ініціятиву та почати переговори з Москвою з метою розладування напруження.

Та ж газета „Ді Цайт" опублікувала статтю про міжнародний семінар на острові Сицилії, де фізики, історики, соціологи проаналізували наслідки можливої атомової війни.

На семінарі виступив американський вчений Теллер, винахідник водневої бомби, мадяр з походження. Він сказав: „Коли гітлерівці 1936 року опанували Рейнську область, Захід ще мав можливість не допустити до світової війни. Тепер 1982 року ми маємо таку ж, але останню можливість.

Теллер цілковито підтримує політику президента Реґена. На його думку, переговори зі Совєтським Союзом не варті одної копійки, бо підписаних умов Москва не дотримується.

Він заатакував лорда Солли Зукермана за його просовєтську політику і напади на ЗСА, як палія війни. Теллер висловився навіть так: „Якщо керівництво Совєтського Союзу вирішить, послати на Захід із Східньої Німеччини двадцять тисяч танків, то ми (ЗСА) вживемо нейтронну бомбу".

„Ді Цайт" також дала можливість висловитися Михайлові Восленському, недавньому працівникові совєтської місії у Відні, тепер громадянинові ЗСА. Восленський також відомий як автор книги „Номенклятура". Тепер працює в Інституті дослідів Совєтського Союзу у Мюнхені.

Ленін гостро лаяв пацифістів і називав їх соціялпацифістами. Брежнєв, як вірний учень Леніна, хвалив західніх борців за мир. Відповідь на це знаходимо у IX томі листів Леніна — „партія не тільки може, але й повинна використати пацифістів, як елемент, що вносить розгардіяш в ряди буржуазії". Тому добрий і Кеннен.

А тепер щодо самих ЗСА. У західньому світі ведеться небезпечна революційна пропаґанда з метою дезорганізувати суспільне життя та загальмувати нормальний природний еволюційний розвиток суспільства. Не буде перебільшенням сказати, що сьогодні пропаґанда утопічної теорії марксизму-ленінізму загрожує цілому людству. Навчання марксизму у ЗСА почалося десятиліття тому. У 60-их роках на стінах коледжів можна було бачити портрети Леніна, Маркса, Троцького і навіть Бакуніна, предтечу большевизму.

У 70-их роках і пізніше становище дещо змінилося, але все таки навчання „наукового" марксизму навіть поширилося. При тому робиться натиск на клясову боротьбу та „рівноправність", себто однаковий поділ земних благ, незалежно від праці. Пропаґується ліквідація озброєння і оборони держави, бо така непотрібна, та повна контроля на совєтський зразок державою економіки. А це вже соціял-комунізм.

Професори-марксисти із справжнім, або удаваним захопленням говорять про чудові деталі марксизму, але замовчують усе неґативне. Також говориться про повне матеріяльне забезпечення усіх працюючих, про „надбудову" — духовне життя людини зовсім не згадується. Червоні — комунізуючі-професори інколи заспокоюють затривожених, що вони не пропаґують революції. Вони за мирний демократичний перехід від капіталізму до комунізму.

Володимир Ничай

ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКІ ВІДШКОДУВАННЯ І СТАРЕЧІ ПЕНСІЇ

Останньо зактуалізувалася у нас справа німецьких відшкодувань для жертв переслідувань під час Другої світової війни з боку нацистської Німеччини у зв'язку із цим, що уряд Західньої Німечини призначив певну суму німецьких марок для тих осіб. З обережности слід, однак, звернути увагу заінтересованих, що ця сума є передусім подумана у зв'язку зі законом-поправкою до давнішого основного закону про переслідування, що вигас уже з кінцем 1965 року, зокрема для тих, які не мали змоги користати з нього тоді, бо знаходилися поза Залізною завісою і прибули до західніх країн на постійно, щойно після 1965 року (в тому і до ЗСАмерики). Ті особи, що мешкали в західніх країнах також в часі існування старого закону, а тоді занедбали ту можливість із різних важливих причин, мають змогу тепер її використати, якщо, згідно зі законом, подадуть причину чому досі не внесли свого прохання, тобто перед кінцем грудня 1965 року.

Слід звернути увагу на дві важливі вимоги: внесення прохання перед 31-им груднем 1982 року, при чому закон наразі не передбачає продовження реченця поза кінець грудня 1982 року. Висота одноразового відшкодування є передбачена до 5,000 німецьких марок, залежно від втрати здоров'я у зв'язку із переслідуванням (концентраційні табори, табори примусової праці (Старий закон приділяв переважно досмертну пенсію або одноразове поважне відшкодування).

Хоча можливість продовження не є виключена, але вже із-за короткого часу, треба з обережности про цю дату пам'ятати. До цього часу треба принаймні зголосити свої прохання та свої особисті дані і адресу до: Der Regierungpraesident — Koeln (Haerte Ausgleich-Hardship) Zeughaus Str. 4-8., Postfach 101548. 5000 Koeln, West Germany. Отримані формулярі звідтіля слід опісля виповняти, до того залучивши лікарське свідоцтво, про втрату здоров'я (Старші особи, чоловіки — 65 років і жінки — 60 років, не є зобов'язані висилати лікарське свідоцтво).

Треба теж ще раз пригадати про інший, дуже важливий, обов'язуючий закон — про старечі пенсії, що ввійшов у життя якраз три роки тому, з днем 1-го грудня 1979 року. Він не має нічого спільного із вгорі згаданим законом про відшкодування та переслідування. Цей — закон-умова встановився поміж урядами Західньої Німеччини і Америки, які прийняли за основу програму випрацьовану соціяльним забезпеченням в Америці та західньонімецькою інституцією життєвого забезпечення. Реченець цієї умови не є обмежений часом; цей закон-умова стосується до всіх колишніх працівників без огляду на національність, які працювали під час і після Другої світової війни на терені Західньої Німеччини (і Берліну до 1948 року), і які з уваги на свою заробітню платню платили, а зглядно працедавці за них платили життєве забезпечення, а опісля вони виїхали до Америки. Цей закон вимагає бодай півторирічної праці (18) місяців покритої соціяльним забезпеченням у Західній Німеччині і щонайменше 10 років і один місяць праці в Америці, покритої соціяльним в Америці, при чому до праці, що її покривало окреме залізничне соціяльне забезпечення, цей закон не відноситься, як також не береться тут до уваги пенсійне забезпечення федеральних працівників та різних групових забезпечень. Зате, хто працював в Америці і мав звичайне соціяльне забезпечення на протязі 10-ти років і одного місяця, має право також отримати пенсію із Західньої Німеччини, і цього цей закон не оспорює. Цей випадок тут зокрема слід підкреслити, бо він буває предметом спорів. Як теж, хто працював в ІРО (УНРРА), і його працю оплачувало соціяльне забезпечення, він має право отримувати пенсію, але тільки в цьому випадку, якщо в даної особи є на це документи (посвідки праці тощо) або в крайньому випадку,

(Продовження на ст. 8)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Картини і скульптури Юрія Гури

Елемент естетичний — краса, це видима сторона глибшої істоти кожної творчости. Очевидно це в найбільшій мірі стосується образотворчого мистецтва, яке, — як сказав би Євген Маланюк, — є біометром культурно-історичного процесу.

Відомо, що основними ділянками образотворчого мистецтва є малярство та скульптура і саме картинам і скульптурам Юрія Гури присвячуємо цю нотатку.

На виставці Юрія Гури, що її зразково влаштував 43-ий Відділ СУА в Українському Освітньо-Культурному Центрі у Філядельфії в днях 19, 20 і 21-го листопада ц. р. виставлено 32 картини і 9 скульптур.

Ідучи за чергою, то каталог починають ікони й образи святих.

Ікона, виконана згідно встійнених церковних приписів чи норм, повинна діяти на людину контемплятивно й цим самим відводити її від усього повсякденного. Хоча Гура підходить до ікони, як до портрету, то все ж його Мадонни, сповнені достоїнства і святости. Гура не перший, що відходить від традиційної іконографії. Це вже робив у свій час Йов Кондзелевич.

Із картин релігійного жанру привертає особливу увагу „Марія" (Ч. 4) врочистістю й настроєм.

„Церква на Поділлі" — в картині чітко зазначені архітектурні лінії підсилені кольором, що накреслюють обриси церковної споруди, яка ідеально гармонізує з пленером.

Улюбленим малярським засобом Гури є, так сказати б, негострість рисунку-малюнку, так, що створюється враження, що на його картину глядите наче б з-за вуалю.

У картині „До султана в гості", мистець зумів видобути в обличчі старого козарлюги сміливість, а то й бундючність і задиркуватість.

Щождо кольору в картинах Гури, в більшості його картин домінує сірий навперемін брунатного, що створює враження настінних розписів. Очевидно є в нього картини, в яких натрапите на ультрамарин, паризьку блакить, рідше на жовту, помаранчеву чи кіновар. Ці останні є вжиті в картині „По пеклі гуляють". Саме ці кольори динамізують настрій, враження пожежі. У цій картині знаменито представлений бій козаків з татарами. Одноманітність кольору одягу, темна синь, як на шараварах, так і на жупанах дає до деякої міри ілюзію площинного трактування постатей, не затирає одначе враження блискуче зафіксованої баталістичної сцени. Тут добре використаний контраст кольорів. Дивлячись на цю картину, відчуваємо безмежну відданість наших сміливих, одважних козаків і їхню готовість кожної хвилини віддати життя за перемогу.

Одчайдушність козаків висловлена теж у „Ненаситці", коли вони шугають на невеличких чайках по бурхливому морі.

У картині „Кобзар" не важко помітити глибоку задуму.

Натугу кольору спостерігаємо в „Нестримній течії" і „Суґестії". Ця друга, як барвна композиція, це перегук кольорових плям, та вони взаємоврівноважені. Інший образний лад нагадує вам модерне малярство, та все ж декоративність і зразкова гармонія барвних плям кожному до вподоби.

„Соняшники" у відрізненні до тих усіх, що ми їх досі бачили — оригінальні, мистецьки цікаві.

Прикметним для Гури є те, що яких кольорів він не вживав би, покладені на полотно, вносять у композицію багато динаміки й експресії. Словом, у нього добір кольорових ритмів, що зумовлює чар живописної ґами.

У портретах — він майстер передачі індивідуальних особливостей портретованої особи, не згадуючи пропорцій тіла і стриманости кольориту.

У нього теж академічна вправність рисунку, хоча не деталізованого. Лінією оперує впевнено, світлотінню, щоправда, обережно.

Віртуозність техніки й обміркованість кожного нюансу й оксамитова м'якість кольорів — усе це підкреслює творчу індивідуальність мистця.

Про скульптури Юрія Гури скажемо коротко. У них наявна солідна технічна підготова. В обличчях поодиноких персонажів висловлена експресія. Це стверджуємо в таких скульптурах, як „На сторожі", „У бій" і „Завзяття", а й перед іншими скульптурними працями варт зупинитися, подивляючи, як саму композицію, так і постаті, з яких облич можна вичитати їхні душевні стани — „Бандурист", „Сліпець", „Кайдани".

Присутніх на відкритті виставки зворушив момент, коли учні Студії Гури вручали квіти своєму вчителеві-виховникові.

* * *

Матеріяльний успіх виставки слід завдячувати згаданому вже 43-му Відділові СУА, головним чином Люді Чайківській, яка відкривала виставку. В своєму короткому, добре продуманому слові, підкреслила турботи її Відділу за наші культурні почини, особливо якщо йдеться про молоде покоління. Цей Відділ певно має свій секрет в організуванні літературних вечорів і мистецьких експозицій, найкращим доказом цього, що на триденній виставці Ю. Гури вписалося біля трьох сотень відвідувачів.

Яр-Кий

Марія Овчаренко

ЧИ НОВИЙ ЕТАП РОСІЯНІЗАЦІЇ?

1.

Щомісячний науково-популярний журнал міністерства освіти Української ССР „Українська мова і література в школі", К. 1982, ч. 4, дає звідомлення про Республіканську науково-практичну конференцію „Шляхи підвищення ефективности викладання і вивчення української мови в школах республіки в світлі рішень XXVI з'їзду КПСС". Конференція відбувалася в Києві з 9 по 11-го грудня 1981 року. Вона була проведена міністерством освіти Української ССР, Науково-дослідним інститутом педагогіки, спілкою письменників України, Інститутом мовознавства ім. О. Потебні АН УССР, Київським міським відділом народної освіти. У конференції взяло участь близько 500 учасників, які заслухали 31 доповідь.

Для тих, що слідкують за мовною політикою большевиків, сам факт зорганізування конференції для „підвищення і вдосконалення метод викладання української мови", може здаватися майже неймовірним. Не можна без дози скептицизму не поставити питання, що спонукало офіційні совєтські чинники, на „весь голос" заговорити про ленінську національну політику та про те, що „на основі конституції СРСР усім громадянам Радянського Союзу забезпечується можливість користуватися рідною мовою і мовами інших народів... навчатися в школах рідною мовою".

Що саме криється за такими заявами, тяжко зразу розгадати, бо не можна повірити, що партія справді має чесні наміри переводити в життя національну політику Леніна. Адже знаємо, що ще в 1966 році І. Дзюба заплатив гірко за нагадування цієї політики та конституційних прав для України.

Розгляд матеріялів цієї конференції, зокрема доповіді міністра освіти УССР, деяких інших доповідей та „Рекомендацій" конференції, допоможе знайти справжні наміри організаторів і натхненників конференції.

У вступній програмовій доповіді міністер освіти М. В. Фоменко сказав багато слів про різні справи, починаючи славословієм для XXVI з'їзду КПСС, „радянського народу", про боротьбу за збереження миру на землі і т. д., і т. д. Нас, звичайно, цікавить те, що Фоменко сказав про мову, навчанню якої була присвячена ця конференція.

За словами Фоменка, опертими на офіційній совєтській статистиці, „нині майже в 21 тисячі шкіл навчається близько шести з половиною мільйонів дітей". У школах працює майже півмільйонний педагогічний колектив.

Для нас найважливіше те, що сказав Фоменко про програму й методи навчання української мови. Покликаючись на конституцію СССР та УССР, які „гарантують вільний вибір мови навчання в школі", він сказав, що в УССР працюють школи з українською, російською, молдавською, мадярською і польською мовами навчання, та поінформував, що сьогодні на Україні є 79 відсотків шкіл з українською мовою навчання, 19 відсотків — з російською. Близько 500 шкіл мають паралельні кляси, де навчання провадиться і українською, і російською мовами. Тут він нагадав, що законодавство Совєтського Союзу і союзних республік ґарантують право громадян на навчання їх дітей тією мовою, яку вони самі обрали. З деяких публікацій та документів, що продістаються на Захід, та із свідчень очевидців, а найбільше з відомої книжки І. Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?", знаємо, як виглядає справа „добровільного" обирання мови в УССР: під тиском дискримінації та політичних переслідувань, для збереження права на працю, або просто для кар'єри й особистих вигод батьки часто обирають російську мову.

Згідно з інформаціями Фоменка, в майже півмільйоннім педагогічнім колективі українську мову і літературу викладає понад 40 тисяч учителів. Якщо Фоменкові інформації відповідають дійсності, тоді „мову республіки" включають тільки в програму тих 16,590 шкіл, у яких українська мова є мовою навчання (79 відсотків за словами Фоменка), а не усіх шкіл УССР.

Інформації І. Білодіда з-перед 11-ох років показують більшу кількість українських шкіл в тому часі: „В українській РСР, як і в усіх радянських республіках, повністю забезпечені умови для здійснення великого права радянських громадян — навчати дітей їх рідною мовою. З усієї кількости загальноосвітніх шкіл республіки, а їх у республіці до 40 тисяч, з українською мовою навчання близько 83 відсотки". „Сучасна українська літературна мова". Київ, 1969 р., т. т. I, стор. 27).

Розходження у статистичних даних, поданих цими двома совєтськими урядниками, можуть бути вислідом не завжди точної совєтської статистики, або також недокладно спрецизованої думки, про які типи шкіл вони говорять. Якби не було, Фоменкові інформації показують виразно зменшення українських шкіл за останнє десятиріччя на 4 відсотки.

Вивченню мови приписує Фоменко велике значення, повторюючи кілька разів, що „ленінська національна політика комуністичної партії забезпечена всім націям і національним мовам, у тому числі й українській, вільний і безперешкодний розвиток". Як цей „безперешкодний розвиток" мови виглядає у совєтських умовинах, показують його дальші міркування.

Навчання рідної мови, каже він, іде „поряд із вивченням братньої мови великого російського народу, мови міжнаціонального спілкування". Цю сакраментальну формулу про „братню мову великого російського народу" повторює він у різних місцях своєї доповіді, так наче б нові методи, нові вдосконалення програми та поліпшені підручники, про які він говорить доволі обширно, хоч щоправда не завжди точно й ясно, не мали вартости без особливої уваги до російської мови. Про це Фоменко говорить з особливим підкресленням: „В умовах близькоспорідненого білінгвізму, який характерний для мовної практики нашої республіки, винятково важливу роль відіграє дотримання органічного зв'язку в навчанні української і російської мов". Це „дотримання органічного зв'язку" має підкреслювати передовсім те, що спільне, а не відмінне в братніх мовах. „Тісний контакт української і російської мов — говорить далі Фоменко, — має також велике політико-виховне значення". Учні, переконавшися в близькості цих двох мов, виховують у собі „почуття дружби до великого російського народу — творця і носія мови єдності і братерства народів СРСР".

Така яскрава й безцеремонна пропаганда двомовности й настирливе наполягання на органічний зв'язок української мови з російською — це ніщо інше, як продовжування традицій сталінської тези про „злиття мов" та хрущовської тези про російську мову як „другу рідну", яку Хрущов започаткував у своїй доповіді на XXII з'їзді КПСС.

(Продовження буде)

ЗВІДОМЛЕННЯ РЕКОРДОВОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЖОВТЕНЬ 1982 РОКУ

ДЕПАРТАМЕНТ МОЛОДІ

НОВІ ЧЛЕНИ:

Відд.:
13 Інзінна Григорій
21 Васько Надія А.
32 Шостак Катерина Р.
37 Юхневич Стефан; Пінковський Григорій
51 Дукупс Ніколя; Головатий Наталка
82 Євич Михайло 2, Павло 2
83 Кушнір Аймій; Стіль Варвара
114 Колодій Дженіфер Д.
120 Рефт Мелісса
126 Дидів Олекса Е.
134 Микита Андрій М.
146 Мелимука Марко
147 Бохнак Катерина
150 Гублій Матев
162 Федорійчук Стефанія
167 О'Браєн Христина Л.
165 Грод Стефан А.
174 Фігаш Віктор
214 Бренич Андрій М.
237 Гамільтон Михайло, Скот
247 Маррісон Марта
261 Корвонський Йосиф
278 Банкс Яред
290 Хома Катерина
291 Головчак Еріка
296 Бортничак Давид, Марія; Прокопик Джасон
305 Кичула Єсика
318 Вайнер Іванна
317 Кітт Сара
320 Гласс Рачель М.; Стася А., Василь; Спроус Трансі А.
347 Кеменаш Давина М., Катерина, Микола
353 Гойць Адам В.
360 Шутко Таня; Лепкий Ядрія
375 Новоженюк Стефан А.
379 Французі Тимотій; М'якуш Данило
399 Голойда Христофор
410 Столярчук Трасій К.
413 Форестір Маргарита
427 Сліпокура Катерина
432 Біляк Донна А.; Хомин Анна
437 Дідух Андрій
456 Лавринів Петро М.
472 Дашко Темотій
479 Карр Емі М.

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

Відд.:
16 Скотт Сусанна
22 Чемчук Карол, Лінда, Михайлина
34 Кнокс Патриція
73 Гарпер Синтія
75 Дицьок Лінда; Сарджент Павло
78 Савчак Дарлін
131 Білий Леся Л.
163 Яцків Богдан
171 Фриць Лінда; Гамптон Елейн
179 Стецько Богдан
238 Турчан Іванна
298 Конея Катерина
305 Кічула Христофор
306 Копій Володимир
373 Британ Павло; Валш Іванна
423 Валтер Анна
432 Юрків Андій
464 Семенюк Діяна
471 Снігур Анна, Христина

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
82 Любінський Теодор
123 Мезик Катерина, Теодор 2.
146 Задойний Стефанія
204 Ткач Володимир мол.
317 Смага Марія

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

Відд.:
4 Брежент Домініка
53 Дутзик Леонард мол.; Петер Лорі
88 Лесько Едвард, Стефанія; Пишик Андрій
164 Нортон Стефан
337 Котик Богдан, Марко

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
39 Смага Марія
287 Ткач Володимир
292 Любінський Теодор
341 Питяк Андрій
406 Мезик Катерина, Теодор 2.

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ ДО ДЕПАРТАМЕНТУ ДОРОСЛИХ:

Відд.:
161 О'Брієн Михайлина
305 Кечула Христофор

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З ЗВОРОТАМИ В ГОТІВЦІ:

Відд.:
16 Скот Сусанна М.
20 Слободян Ірена А.
22 Шемчук Карол, Лінда, Михайлина
39 Шоробура Марта М.
63 Гарпер Синтія
75 Сарґент Павло; Дицьо Лінда
83 Кіналь Гілярій А.
131 Білий Леся
176 Коколюс Іван
179 Стецько Богдан
298 Конея Катерина
306 Копій Володимир
361 Савицький Томас
367 Бобін Марія
373 Бріттон Павля; Валш Іванна
423 Валтер Анна
432 Хом'як Андрій В. 2.

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАТАМИ ПОВНИХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
8 Палій Марія; Коцур Володимир
14 Крайник Роман
42 Безпалько Карен
43 Данчак Анна М.
54 Стрільбицький Йосиф
65 Слободян Романна Л.
82 Гавриш Христина
121 Варакута Русель
137 Когут Марія Анна
170 Бойко Тереза І.
191 Коновальчук Христина; Нагумик Тереза
206 Ловдон Розалінг
218 Лесоганич Лінда
240 Мозіл Ірена М.
253 Гайовий Наталка І.
254 Кохановська Кім К.
292 Кіннес Григорій
316 Мельник Богдан М.; Левчик Стефанія М.
332 Добровольський Джеймс
341 Стебельський Стефан В.
361 Мизак Лідія
372 Загута Роберта А.
397 Щука Юрій І.
399 Гартлер Марко В.
421 Білик Роман І.
427 Коллінс Патрик А.
432 Тропак Ольга; Семчишин Галя
439 Василиця Віцькі
454 Стефанишин Карен Л.
460 Лісовик Розамарія М.
473 Шезій Михайло
474 Треба Анатолій
498 Дмитренко Марко П.
506 Кудла Ірена Н.; Масній Микола; Стебельська Джанія

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВИПЛАТИЛИ ВПОВНІ ВКЛАДКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
22 Дузанський Василь, Теодор
29 Грозько Карен
38 Кнох Патриція
78 Савчак Дарлен
94 Тиро Лінда
96 Бобак Скот
102 Піндор Гарі
105 Лазор Аскольд
108 Сіліко Алан
127 Баранишський Марія
146 Бойчук Христина; Дорошенко Гелена
161 Томпсон Марія
163 Яцьків Богдан
171 Фриць Лінда; Гамптон Елейн
180 Давенпорт Марія
238 Турчан Іванна
274 Сенедак Ірена М.
288 Загновська Ярослава
294 Татарин Роберт, Теодор
295 Єревей Нансі; Іванс Рикі
313 Райвир Рикі
336 Робишокс Кайс
352 Сало Христина
372 Головка Денис
452 Пешик Тереза
464 Семенюк Діяна
471 Снігур Анна, Христина

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ ДО ДЕПАРТАМЕНТУ ДОРОСЛИХ З МОЛОДЕЧИМИ ГРАМОТАМИ (ПЛАТЯТЬ ФОНДИ)

Відд.:
343 Івансон Шарон; Дружинський Джуді; Волмир Джойзі
458 Підвербецький Лев

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПОМЕРЛИ:

Відд.:
364 Гиба Марія
378 Гальчук Василь
386 Тилавський Томас

ДЕПАРТАМЕНТ ДОРОСЛИХ

НОВІ ЧЛЕНИ:

Відд.:
5 Описко Микола, Марія; Собчак Наталка
8 Дудар Розалія, Йосафат
15 Ясінський Богдан; Іванців Богдан
20 Юзич Христина
25 Гуглевич Хризанна; Шевчук Василь; Мізак Антін; Оренчук Ярослава
32 Регуш Михайло; Коновал Олександра
39 Декух Марія
42 Стеців Богдан
47 Ное Ернест
51 Головатий Лариса; Верботий Стефан
53 Головатий Ірена
56 Ждунчик Данило; Грушкевич Беті, Степан
67 Кот Дмитро
70 Шарамета Параскевія
78 Пукас Анна
83 Качмар-Шик Ліліяна
88 Салапата Текля; Вільчацький Петро; Вархола Михайло; Гира Павло; Шпинда Михайло
90 Сидор Тереза, Ліза
102 Магоцький Марія
127 Гелецький Дмитро; Кульчицький Іван, Марія; Ренній Михайло
128 Федон Степан
130 Шевчук Василь
133 Леськів Стефанія, Ярослав
143 Василенко Марія
155 Комар Карін
156 Клука Ольга; Ярослав
158 Кордуба Іван
161 Родіо Йосиф; Гдула Юрій; Гладьо Неллі; О'Брієн Михайлина І.; Надзак Юрій Моорі Евелина; Нейман Сам; Роман Голдій
163 Лезняк Іван; Ловас Юлія
170 Білик Володимир, Гелена; Кордуба Юрій
194 Костик Марія, Костик Олександра; Рубель Ярослав
204 Залізський Мирон; Шепарович Марія; Зелих Ксеня
206 Імонді Річард А.
230 Мартинишин Михайло, Тетяна
231 Біра Валентина; Дир Тереза; Гроф Гарі; Шел Лавра; Уфберг Олександер; Пастушик Василь
237 Гаппі Лорі; Курман Христина
245 Стокальський Клавдія
266 Римарук Ігор
267 Олешко Нансі; Вулсій Фелісія
269 Гончарик Марія, Іван; Воровський Віктор
276 Матвій Іванна Р.
287 Шевчук Василь
305 Кичула Христофор
316 Коваль Ірена; Левчук Стефанія; Маріно Роберт; Мельник Богдан М.
327 Зарицький Марія
330 Шумлянський Річард
332 Мазепа Касмір
343 Кучмій Марія; Лисько Марія
353 Городинський Богдан, Ліліяна
360 Чмола Олег; Плешкевич Олександер; Гаврилюк Йосиф, Юдит
368 Туртяк Ірена
375 Остапович Марія
389 Гранат Емілія
399 Шеремета Марко
401 Назар Габріель
403 Ничай Микола
407 Столярчук Пенні, Михайло; Саламачик Славомир; Яничка Божена
422 Гріффін Михайло, Корнеліюс
432 Білак Роман
434 Штурин Петро
442 Дикун Маргарита
457 Турзер Леокадія
471 Мацесин Петро, Геня
472 Лесейко Ірена
490 Меєр Генрі

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

Відд.:
25 Сапович Роман *
38 Ракуш Анна
42 Юхимів Микола *, Марія
52 Сулик Петро *
69 Парницький Йосиф *
113 Горват Андрій *
114 Зайчук Ольга
120 Гурні Роберт *
146 Лесів Романа
147 Петрівський Володимир *
152 Ашбій Ольга
191 Кривінський Елкі
194 Триловський Василь; Савчук Ольга
240 Лис Люба
276 Вічецький Софія
277 Шагай Петро 2, Стефанія
292 Трешневський Любов; Конея Катерина; Губчик Ольга
293 Трембіцький Володимир
304 Сафрон Василь *
306 Копій Софія
316 Куцій Юрій *; Сверида Марія
323 Білик Гілдегард; Феден Юрій *
325 Гнейда Стефан *
328 Мичковський Анна
360 Дзьоба Емілія; Копистянський Орест *
368 Дмитрів Михайло *
399 Ванджура Оксана, Любомир *
432 Підручний Гелена
433 Курляк Алісія
435 Цвях Анастасія
474 Липецький Микола *

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
82 Любінський Софія
123 Мізик Анна, Василь *
146 Задойний Орися
204 Ткач Володимир *, Женевієва
317 Смага Анна
368 Туртяк Ірена

ЧЛЕНИ, ЯКІ ЗМІНИЛИ КЛЯСИ АБО СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
47 Ді Боно Сірка, Михайло *
131 Косарчин Марта
182 Ротелля Марія
440 Логаза Євген
489 Григорович Алла

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

Відд.:
4 Брігінт Христина; Лепкан Христина; Голодик Микола
5 Малкут Петро
15 Терлецький Тетяна М.
46 Григоровський Марія
51 Півторак Богдан *, Ірена
52 Дутзик Марія
88 Біднас Іван *; Пичик Ванесса
113 Куземчак Брієн Е. *, Михайло *, Йосиф *; Балега Іван *, Тейлор Долорес
127 Біловус Дуня М.
136 Шаран Діяна М., Михайло *; Мазар Андрій *; Шалева Іван *; Сидоренко Катерина; Ольховий Орест *; Добровольський Віра, Донна; Гуляк Іван
156 Трейсі Стефан *
176 Мойсеєнко Володимир мол. *, Анна
233 Цармихайло Доналд *
316 Сухенко Віктор; Попов Світлана; Вишняков Валерія
355 Вермілея Лідія
423 Гриневич Андрій; Кузик Анна; Мисько Богдан; Богданець Катерина; П'єчух Іван мол. *; Церковняк Анна
470 Петровський Іванна

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
8 Черевко Уляна
39 Смага Анна
287 Ткач Володимир *, Женівєва
292 Любінський Софія
341 Лозинський Стефан *, Ярослава
406 Мезик Василь *, Анна

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ ІЗ ЗВОРОТАМИ В ГОТІВЦІ:

Відд.:
7 Словик Лінда
25 Сапович Роман
37 Бевілаж Йосиф *
39 Годзак Микола
42 Юхимів Микола, Марія
55 Зарон Марія, Вилій, Ольга *
69 Парницький Йосиф *
84 Бабій Євгенія 2.
113 Бурд Іван *, Річард *
147 Петрицький Володимир *
179 Храпливий Андрій
194 Савчук Ольга
240 Гладун Дарія
266 Римарук Ігор *
267 Олешко Сусанна, Карен
274 Лопушанський Іван *
277 Шагай Стефанія, Петро 2
292 Губчик Ольга; Конея Катерина; Тершневський Любов
293 Трембіцький Володимир
303 Гицький Лавра
304 Сафрон Василь *
306 Копій Софія
316 Куцій Юрій *
321 Джеремеш Христина, Діяна
367 Бодін Василь *, Нансі
372 Мотуз Іван *
399 Ванджура Оксана, Любомир *
423 Китраль Джефрій *, Едвард *; Вальтер Анна
427 Биця Ярослав *
430 Кульчицький Теодор
439 Ступак Степан *
455 Цвях Анастасія
458 Дашко Олександер *
473 Чепурнатий Михайло *
474 Липецький Микола *
487 Новицький Святослав *

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАТАМИ ПОВНИХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
38 Імперор Павліна
42 Гойдич Ейлін, Микола *; Пелех Йосиф
83 Шавалюк Михайлина
94 Кампіста Євгенія І.
121 Вільсон Ірена
131 Горалевський Стефан *
156 Купсик Едвард *
171 Солтис Стефан *
212 Пінага Емілія
204 Антошків Андрій *; Біраковський Богдан *; Кулицький Омелян
237 Джордан Марія
238 Брикса Ярослава
240 Маречко Ліліяна
242 Маргам Юстина М.
253 Федорович Анна
267 Лещук Іван Г. *
277 Гуменний Михайло *
375 Дідух Богдан *
383 Овок Станлій *
397 Максим'юк Ірена
424 Бурка Томас *
432 Ольховий Ольга
434 Вахнянин Іван *
437 Губач Михайлина
460 Козакевич Еміль *

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВИПЛАТИЛИ ВПОВНІ ВКЛАДКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
11 Сціленій Іван *
25 Козачок Люба
38 Ракуш Анна
45 Гавасон Григорій *
47 Петрик Теофіля
54 Юкаш Петро *; Кизик Іван *
56 Когут Петро *
63 Бобак Олексій мол. *
81 Люпка Михайло *
94 Астопенія Гелена
107 Пелешенко Володимир *
112 Спешок Анна
113 Болінгер Рой *
114 Євко Іван *
119 Еспосіто Гелена; Варсо Гелена М.
120 Гурні Роберт *
131 Пещенко Степан *
147 Еллйот Марія
155 Васидик Іван *
156 Ашбій Ольга
161 Роман Голдій
218 Мельник Володимир *
230 Баган Марія
238 Ярош Володимир *
267 Ступка Михайло; Шалай Олександер; Ворона Валентина
330 Гаргай Марія
375 Коржиновський Марян *
399 Кондрашин Анна, Іван *
397 Тейлор Аліса М.
414 Телюк Ірена, Іван *
430 Дубіль Наталка
461 Берекета Михайло *

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ ДО ДЕПАРТАМЕНТУ ДОРОСЛИХ З МОЛОДЕЧИМИ ГРАМОТАМИ:

(ПЛАТЯТЬ ФОНДИ)

Відд.:
343 Волмир Джойсі; Дружинський Джуді; Івансон Шарон
458 Підвербецький Лев Т. *

ЧЛЕНИ, ЯКИМ ВИГАСЛА ВАЖНІСТЬ ТЕРМІНОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
66 Пилишенко Володимир
360 Плешкевич Олександер

ЧЛЕНИ, ЯКІ ПОМЕРЛИ:

Відд.:
1 Яким Володимир *
5 Марко Іван
7 Решетар Михайло *
8 Макарчук Максим
15 Гаврилюк Марія
27 Рекліфтис Франк *
39 Жмур Василь
43 Сиваник Володимир
65 Матлага Анна
67 Короташ Іван *
75 Дворчин Євген *
88 Федків Розалія
104 Лишак Марія
106 Петрик Стефан; Бродич Розалія
125 Скоропад Горпина
132 Луців Марія
142 Кацюпський Анна
163 Наконечний Микола
165 Логола Софія
181 Крохмалюк Василь
191 Хим'як Йосиф *
195 Куній Марія
200 Стасюк Киприян
204 Грибиняк Станислава 2; Андерсин Марія
217 Фалат Теодор 2
219 Приходко Лідія
220 Кучерепа Василь *
221 Турчин Стефан
230 Гулик Петро 2
237 Комар Василь
238 Романюк Василь
245 Дяпляк Володимир *
251 Бучинський Сеціля
266 Труфин Василь
270 Вельтре Глорія
274 Лопушанська Анастасія
276 Ясінський Станлій *
282 Герман Дмитро *
287 Клапко Роза
288 Хичерський Данило
292 Карпінка Михайлина 2.
301 Боберський Франц *
316 Андреєс Степан *
318 Палій Февронія; Барій Клара
341 Дацюк Дмитро *
361 Зелений Григорій; Малевська Софія
363 Лучишин Юрій
373 Парк Григорій 2
378 Кузан Михайло *
385 Чура Петро 3 (три) *
418 Бойко Йосиф
432 Бойко Йосиф *
441 Борис Михайло
448 Дідич Роман
461 Зеленко Віктор *
486 Сорока Микола

АКЦИДЕНТОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

НОВІ ЧЛЕНИ:

Відд.:
53 Моврі Марія
146 Бачинський Леся; Василенко Йосиф
180 Ройлі Карен, Катерина, Христина
204 Зелих Ксенія М.А.
231 Уфберг Олександер; Даєр Тереза; Грофф Гарі; Шель Лавра
269 Гончарик Іван, Марія
401 Назар Габріель
407 Яничка Бозена; Саламачик Славомир
422 Гріфін Корнелій, Михайло, Іван
432 Біляк Роман
490 Меєр Генрі

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ НАНОВО:

Відд.:
360 Коновка Зенон
371 Голій Іван

ЧЛЕНИ, ПРИЙНЯТІ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
146 Задойний Стефанія, Орися

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

Відд.:
83 Боячук Юрій *
207 Кравчик Павліна; Рева Джеймс *; Сисун Корнелій *
218 Сікора Раймонд *
240 Гладун Дарія; Кіндрат Мелянія; Троч Павло *
327 Мицько Катерина, Мирон
349 Пужик Текля; Кікта Денис *
430 Свистун Теодор *
432 Бонд Гелена; Ігнатко Галина, Петро *; Мудик Микола *; Хом'як Андрій *, Богдан *, Мирослава

ЧЛЕНИ, ЯКІ ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕХІДНИМИ ЛИСТАМИ:

Відд.:
371 Безанюк Марія, Володимир, Зенон *

ЧЛЕНИ, ЯКИМ ВИГАСЛА ВАЖНІСТЬ ТЕРМІНОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Відд.:
35 Киронська Нона
136 Брагар Василь
158 Матишак Петро *
174 Сивавко Олена
221 Стоchанин Ярослав *
337 Мудрий Петро
422 Гасин Іван *
445 Геврик Іван *; Михальчук Дмитро *
502 Багнюк Василь *

ЗАВВАГА: Зіркою /*/ є позначені прізвища тих дорослих членів чоловічої статі, які не платять передплати на газету.

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕПАРТАМЕНТУ МОЛОДІ:

(Стан з 31 жовтня 1982 р.)

Кляса 1-ша	245
Кляса 2-га	171

НОВІ КЛЯСИ:

Кляса E 18	3,106
Кляса E20	3,725
Кляса E65	330
Кляса P20	5,742
Кляса P65	111
Кляса TR65	627
Разом	**14,057**

ЗАБЕЗПЕЗЕННЯ ДЕПАРТАМЕНТУ ДОРОСЛИХ:

(Стан з 31 жовтня 1982 р.)

Старий рід забезп.	21
Кляса 0	122
Кляса Т	1,266
Кляса W	10,652
Кляса P20	11,072
Кляса E20	8,808
Кляса E65	2,621
Кляса P65	1,490
Кляса DP60	175
Кляса DP65	757
Кляса A.D.D.	6,783
Кляса T10	194
Кляса T5	40

ДОРОСЛІ ЧЛЕНИ З МОЛОДЕЧИМИ ГРАМОТАМИ:

Кляса P20	653
Кляса E20	403
Кляса P65	34
Кляса E65	55
Кляса E18	29
Разом	**45,175**

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
(Стан з 30 вересня 1982)	**20,261**	**54,906**	**6,791**	**81,958**
Активні члени (Приріст у жовтні 1982):				
Нові члени	62	126	22	210
Прийняті наново	26	65	2	93
Прийняті з перех. листами	7	8	2	17
Зміни кляс забезпечення	—	6	—	6
Прийняті з Деп. Молоді	—	4	—	4
Разом	**95**	**209**	**26**	**330**
(Убуток у жовтні 1982):				
Суспендовані	9	41	21	71
Відійшли з перех. листами	7	9	3	19
Зміни кляс забезпечення	4	6	—	10
Відійшли до дорослих	2	—	—	2
Померли	3	68	—	71
Вибрали гроші	22	51	—	73
Відійшли з випл. п сум забезп.	40	29	—	69
Виплатили вповні вкладки забезечення	33	38	—	71
Відійшли на част. випл. забезпечення	—	—	—	—
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	—	—	—	—
Вигасла важність забезпечення	—	2	10	12
Разом	**120**	**244**	**34**	**398**
Члени, які випл. вкладки: (Приріст у жовтні 1982):				
Виплачене забезпечення	33	38	—	71
На безпл. продовж. забезпечення	7	24	—	31
Разом	**40**	**62**	—	**102**
(Убуток у жовтні 1982):				
Померли	1	24	—	25
Вибрали готівки	14	20	—	34
Повернені в актив	1	13	—	14
Вигасло продовжен. забезпечення	5	5	—	10
Разом	**21**	**62**	—	**83**
Разом усіх членів УНСоюзу з кінцем жовтня 1982	**20,255**	**54,871**	**6,783**	**81,909**

УВАГА

Яку кожний відділовий урядовець і член УНСоюзу повинен прочитати і відповідно до неї достосуватись

Ті повнолітні члени, та члени Молодечого Департаменту, що тут проголошені в рекорд. звіті за жовтень 1982 р., як суспендовані, можуть бути ПРИЙНЯТІ наново у члени УНСоюзу, якщо зголосяться до секретарів своїх Відділів і заплатять за час суспенсии вкладки, бо інакше члени будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, за винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Те саме відноситься також до тих членів, які впродовж жовтня 1982 р. взяли перехідні листи і ще досі не зголосилися до інших повноправних Відділів УНСоюзу.

ВОЛОДИМИР СОХАН
головний секретар

Літературно-вокальна подорож у минуле

Так можна назвати прекрасний літературно-вокальний вечір, який приготовив 76-ий Відділ Союзу Українок Америки ім. Наталі Кобринської у Воррен-Дітройті, і на якому вперше в цій околиці виступили поетеса Іванна Савицька і співачка Христина Карпевич. Вечір відбувся в авдиторії школи Непорочного Зачаття в Гемтремку 20-го листопада цього року.

Відділ 76-ий вже від довшого часу обрав собі діяльність—представляти українській громаді визначних творчих жінок, поширювати їхні твори, пропагувати українське мистецтво,поглиблювати любов до нього, в першу чергу,серед молоді, а також і серед всієї нашої громади. Цей Відділ ніколи не підготовляв великих, прибуткових імпрез, але завжди дбав тільки про високу культурну вартість роботи, що утривалювала б любов до своїх рідних творчих сил, підсилювала б творчий елан серед громадян.

Голова Відділу Марта Васильксвич відкрила цю Зустріч і привітала всіх гостей, що так численно заповнили залю, і передала слово Галині Калитяк, яка, в свою чергу, представила письменницю Іванну Савицьку. Вона подала її короткий життєпис, назвала твори авторки та її широку публіцистичну діяльність. При тому сказала дещо про Христину Карпевич, її оперну діяльність, про її музичну працю, жанр її вокальної спеціальности й дотеперішні досягнення на цьому полі.

На сцену вийшла авторка вдягнена в клясичну лемківську ношу, що надало вечорові регіонального колоритного спогаду, подиху рідної землі, на якій авторка родилася і до восьмого року свого життя тільки тим говором говорила, тією атмосферою жила і по нещодавно, ту любу, рідну землю відвідала. З цього народилися неповторні спогади-твори, якими обдаровує вона українську спільноту.

Христина Карпевич, музичний ерудит і співачка, разом з авторкою своїм милозвучним меццо-сопрано ілюструвала багато подій, які в авторки перепліталися від хлопчика Славка, героя дитячих років, йшли через леґенди, що їх розказувала Ганя, про її „збуїв", почерез любов, таємні зустрічі, про важку працю на жорнах, що закінчувалася весіллям, та доводила слухача аж до трагічности подій, передаючи поетичною мовою картину спустошеної, знищеної „Лемковини" в незабутньому нарисі про „заржавлені" двері в церковці, що тепер лежить в руїнах.

Х.Карпевич співала у власному фортепіяновому супроводі пісні, які змістом своїм тематично доповнювали творчість авторки. Вона з глибокою чутливістю передавала тугу, любов, радість, а також між болючими малюнками згарищ, руїни—вставила сильний, печальний вічний „Отче наш", молитву, яка в тому місці єдина могла прийти в допомогу скорбній людині.

Солістка вже відома багатьом з „Ноктюрну" Миколи Лисенка, що його поставив Лев Рейнарович. Висока культура голосу, природний ніжний, м'який тон його з тонким відчуттям її оригінальною барвистістю віддавав цикл пісень, що полонили публіку.

Письменниця І.Савицька відома українській читацькій громаді із дитячої літератури, нарисами з щоденного життя, фейлетонами у „Свободі", що звуться „З мого вікна" та різних репортажів з подорожів. Багато дечого написала вона лемківським говором, що саме проілюструвала у своєму виступі. Тут виринали атрибути природи, ялівець, овес, родинне село, батьківський дім, церковця, хмари, місяць, бурі, вся романтика чудових гір, передавних письменницею різними жанрами-баладою, есеєм, нарисом з природи, народним епосом тощо.

У програму першої частини вставила „Ой, верше, мій верше", пісню про молодість і про незабутню „Колиску", в якій дідусь колисав свого правнука. До другої частини ввійшли „Перша любов", Ганя і її леґендарні „збуї" та червоні пацьорки, що привели Ганю до шлюбу. А на закінчення описала спустошену рідну дорогу „Лемковину" могутним есеєм „Відчиняю заржавілі двері", що зазвучав акордами болю і відчаю.

Монтаж незвичайно вдалий. Письменниця з співацькою гармонували, повели слухача в минуле, від дуже елегійних, емоційних моментів, почерез радісні дні людини, безжурні дитячі роки, весільні радощі народження дитини, громи в горах, леґенди про розбишак, різні забобони, звичаї, вірування почерез тверде життя, яке лемкові судилося прожити, але лемко сприймав його з радістю, без нарікань, бо то було на його рідній землі.

При кінці учителька Ксеня Кучер разом із шкільними дітьми Марком Стефанюком, Іною Шамрай та Лесею Федорович, вийшли на сцену і обдарували дорогих гостей Іванну Савицьку і Христину Карпевич квітами і не тільки квітами. Діти продекламували короткі віршики творчости Іванни Савицької, а Марко Стефанюк подякував авторці за твори, які вона написала для дітей.

Голова Відділу Марта Васильксвич ще раз подякувала І.Савицькій та Х. Карпевич за таку милу зустріч, а присутним за участь. Членки Відділу приймали слухачів кавою і солодким, а гості в той час підступали до приїжджих виконавців і дякували особисто за такий гарний вечір. На пам'ятку пороблено багато фотографій.

Треба бути вдячним 76-му Відділові СУА ім. Наталі Кобринської і всім діяльним його членкам, що дали можливість дітройтчанам побачити Іванну Савицьку та послухати Христину Карпевич, а особливо слід скласти признання голові Відділу М. Васильксвич, душі цієї вдалої імпрези, що вклала багато праці у підготову зустрічі, такої милої і небуденної.

Михайло Бажанський

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО КАСИРА УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЖОВТЕНЬ 1982 РОКУ

ПРИБУТКИ:

Вплати вкладок усіх кляс Життьового Забезпечення

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	152.36	154	25.02	330	253.00
2	72.70	156	1,184.78	332	416.94
4	518.25	157•	612.06	333	106.69
5	1,450.50	158	533.99	334	274.76
6	410.17	161	1,732.23	336	756.11
7•	741.40	162	148.41	337	658.05
8	1,149.08	163	1,221.72	338	136.91
9	163.81	164•	709.55	339	325.13
10	201.57	165•	892.93	340•	460.41
11	126.95	167	55.75	341	735.31
12	223.93	168	338.13	343	287.69
13	1,703.00	169	314.64	345	999.11
14	1,698.32	170	181.20	346	628.20
15•	1,309.10	171•	3,758.21	347	843.08
16	353.85	173	688.69	348	937.41
17	386.86	174	1,163.75	349	1,594.03
18	168.55	175	689.31	350	411.24
19	305.69	176•	514.64	352	490.68
21•	197.14	177	342.74	353•	3,799.01
22•	1,027.14	178	38.30	354	136.12
23	601.53	179	46.70	355	343.82
24	27.66	180	674.10	356	326.68
25	3,213.13	181•	97.18	357	16.10
26	239.67	182	576.86	360•	455.22
27	629.10	183	1,368.02	361•	994.30
28	141.24	184	299.08	362•	267.83
29	193.50	190	31.77	363	33.48
30	135.21	191	1,979.63	364	849.54
31	113.94	192	260.27	367	1,024.68
32	1,738.81	193	9.71	368	1,025.03
33	524.69	194	1,286.15	369•	255.40
34	413.10	195	6.15	370	311.65
36	160.20	196	1.86	371	1,287.09
37	814.70	200	785.58	372	1,163.58
38	1,901.85	202	9.45	373	118.67
39	1,196.75	203•	229.92	374	842.37
40	47.78	204	2,406.26	375	1,479.82
41	25.86	205•	213.23	378	177.23
42	2,000.40	206	648.65	379	2,261.41
44•	155.82	207•	746.42	382	142.98
45•	441.78	209	437.04	383	572.59
46•	159.95	211	55.99	385	1,309.76
47	1,610.67	212•	722.65	387•	1,105.05
48	216.12	213	354.92	389	72.56
49	300.24	214	770.27	390•	232.49
50•	41.58	215	4.81	394	126.10
51	486.73	216•	3,110.63	395	18.63
52	79.94	217	1,184.42	397•	2,529.06
53	247.68	218	56.48	399	1,044.96
54	283.68	219•	812.00	401	391.50
55	760.95	220•	2,872.58	402	850.72
56	358.02	221	2,022.02	403	193.68
57	971.61	222	435.85	404	203.59
58	289.94	224	221.67	406	550.31
59	1,484.72	225	4.22	407	572.04
62•	192.10	226	279.07	408•	689.58
63	1,340.07	228	6.40	409	255.61
64	324.67	230	1,493.82	411	108.03
65	354.60	231•	1,404.28	412	223.28
66	334.55	233•	766.58	413	121.25
67	276.92	234	502.59	414•	2,018.45
69	128.29	235	473.02	415	81.54
70	1,266.32	236	324.06	416	388.83
71	150.00	237	300.46	417	33.68
73	16.74	238	1,248.28	418	646.89
74	39.48	239	564.55	421	108.22
75	471.49	240	2,565.41	422	1,032.81
76	1,288.60	241	40.74	423	860.00
78	1,203.59	242	1,387.79	424	402.18
79•	66.80	243•	120.02	425•	244.63
81	172.86	244	5.28	426	61.80
82	315.63	245	756.91	427•	889.68
83	1,361.24	247	152.30	429•	63.75
84	155.87	248	87.50	430•	620.23
85•	451.91	253	110.45	432•	3,508.10
86	896.21	254	1,309.48	433	581.95
88	1,899.65	256•	608.30	434	625.42
89	84.27	257•	2,043.02	437	742.62
90	334.49	258	9.60	438	100.58
91	212.53	259	356.79	439	709.38
92	13.63	260	75.20	440	1,828.78
93	433.27	261	247.73	441	800.93
94	2,717.41	263	128.15	442	1,167.14
96	635.43	264	105.89	443•	57.00
98	102.98	265	152.18	444	947.78
99	130.13	266	1,608.41	445	844.01
100	42.28	267•	935.03	448	382.02
101	542.87	268	526.61	450	381.68
102	913.80	269	399.89	451	329.01
103•	403.96	270	704.10	452	415.69
104	204.50	271•	1,264.96	453	24.14
105	324.41	274•	287.66	454	421.42
106•	(-)106.32	275	51.86	455	351.98
107	155.90	276	762.18	456	225.93
108	81.85	277	1,605.00	457	327.03
109	106.12	278	165.83	458	3,840.45
110•	125.61	279	27.32	459•	415.60
112	1,025.33	280	36.87	460	825.16
113	390.71	281	587.25	461	504.56
114	1,903.10	282	67.17	462	228.22
115•	729.89	283	641.25	463•	95.46
116	643.68	284	148.28	464	666.93
119	99.96	285	694.79	465	1,460.63
120	1,279.94	286	444.10	466	126.30
122	29.83	287•	930.62	467	98.22
123	713.52	288	340.97	468•	657.32
124	141.24	290	209.65	469	625.77
125	682.84	291	659.73	470	156.26
126	33.37	292	1,924.44	471•	1,643.19
127•	2,898.46	293	263.22	472	1,091.26
128	401.72	294•	71.62	474	239.07
129•	10.67	295	973.64	476	145.77
130	413.53	296	173.89	477	3.75
131•	422.87	299	5.32	480	151.18
132	62.98	301	737.50	481	265.72
133	491.06	303	47.55	484	1,731.41
134	57.63	304	425.87	485	28.15
136•	155.28	305•	965.56	486•	125.56
137	505.76	306	94.95	487	121.31
138	57.25	307	768.99	488	292.39
139	43.93	309	30.10	489•	327.81
140	208.52	311•	48.90	490	174.93
142•	502.22	312	47.33	491•	230.16
143	144.79	313	25.93	496	66.29
145	108.85	316	2,007.82	497	645.12
146•	817.53	317	195.79	498	137.84
147	1,563.82	318	141.41	499	21.25
148	66.58	320	987.86	500	173.55
149	105.51	321	556.35	501	12.65
150	57.36	322	166.27	502	170.01
151	396.47	324	81.31	503	395.85
152	36.52	325	661.82	505•	147.54
153	2,818.20	327	1,330.62	506	288.00
		328•	863.10		

Вкладки зібрані в усіх клясах Життьового Забезпечення 239,121.15

Вступайте в члени УНС

Вплати вкладок Акцидентового Забезпечення

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1	4.40	158	9.20	340•	90.75
4	4.80	161	9.20	345	58.65
6	47.45	163	18.40	346	53.35
7•	3.20	164•	41.20	347	58.00
8	68.20	166	17.00	348	49.60
10	20.60	168	1.00	349	71.25
11	12.20	170	30.65	350	25.20
13	9.20	171•	63.00	353•	138.80
14	13.55	173	61.35	360•	(-)1.25
16	25.90	174	108.80	361•	5.70
17	11.30	175	12.80	364	23.10
19	18.80	180	31.20	367	69.15
22•	60.10	182	55.60	368	107.20
25	29.00	183	55.60	369•	18.40
27	24.25	184	3.80	371	49.90
29	14.00	191	1.10	372	29.40
30	9.20	194	13.85	379	11.00
34	18.80	200	10.40	385	90.65
37	6.50	204	40.90	387•	29.35
42	69.00	206	26.20	395	61.00
44•	7.90	207•	9.70	397•	18.80
45•	5.65	209	11.00	399	40.60
47	98.60	212•	52.00	402	65.10
49	24.50	214	93.55	403	27.40
50•	27.25	217	39.00	404	12.20
51	37.90	218	11.00	406	5.70
55	33.10	219•	19.65	407	59.80
57	11.00	220•	6.55	408•	82.25
59	14.60	221	63.30	412	9.20
62•	5.00	230	50.75	414	30.40
64	6.10	231•	139.50	416	33.40
66	16.45	233•	37.35	417	11.00
67	12.20	234	45.95	418	76.30
70	17.75	235	21.40	421	4.80
75	2.80	238	12.60	422	27.60
76	57.20	237	20.20	423	13.15
78	19.40	240	193.70	424	16.15
79•	8.60	242	35.85	426	34.00
81	42.25	243•	23.20	427•	50.15
82	4.80	245	41.30	430•	55.70
83	66.60	247	1.00	432•	115.50
88	52.60	248	2.55	433	9.20
90	19.95	253	2.95	434	60.40
93	6.50	257•	21.80	437	65.15
94	117.90	261	9.10	439	18.05
96	15.85	263	4.80	440	22.95
99	2.45	266	22.70	441	12.20
101	15.10	267•	12.05	442	8.75
102	2.95	268	11.00	443•	10.95
104	3.65	269	19.30	444	16.95
106•	32.05	270	20.05	445	79.20
108	.85	271•	29.40	448	11.00
110•	9.20	277	30.10	450	2.45
114	118.50	278	6.35	452	9.20
115•	51.35	280	9.20	454	31.80
116	37.45	282	.85	455	39.00
119	7.20	283	5.70	456	19.35
120	53.75	287•	36.40	458•	75.45
122	9.20	290	12.20	460	49.80
123	21.80	291	2.45	461	9.20
124	1.70	292	31.85	462	11.10
125	71.80	295	11.00	465	24.75
127•	15.20	301	51.20	468	31.20
128	11.00	304	24.80	469	12.20
130	9.60	305•	26.10	471•	121.50
131•	4.60	307	29.80	472	33.60
132	12.20	311•	12.20	474	25.00
133	34.50	316	31.00	480	11.10
138	3.30	320	107.50	484	30.50
139	17.10	322	4.80	486•	6.50
142•	8.80	325	24.80	487	11.00
146•	106.25	327	67.00	489•	4.80
147	57.95	328•	29.80	491•	18.50
149	2.45	330	11.00	497•	14.95
153	22.00	336	21.70	498	3.20
154	1.95	337	40.80	502•	14.00
157•	3.80	338	1.00	503	11.40

Вкладки зібрані в клясі Акцидентового Забезпечення 7,042.45

ВИПЛАТИ ЗАПОМОГ З БРАТСЬКИХ ФОНДІВ ЗА МІСЯЦЬ ЖОВТЕНЬ 1982 РОКУ

Відд.	Прізвище, ім'я	Сума
2	Ososький Франк В.	30.00
2	Сенькович Елисавета	30.00
37	Шелик Анна	30.00
47	Гушкок Анна	30.00
58	Гарматюк Микола	30.00
70	Ляшок Стефан	30.00
96	Двуліт Іван	50.00
99	Ґрабас Марія	30.00
100	Кузьма Юрій	30.00
106	Явний Анна	30.00
131	Фединський Петронеля	30.00
147	Кіяк Катерина	30.00
147	Радьо Катерина	30.00
153	Фетич Станіслав	30.00
153	Похожай Оксана	30.00
155	Чижик Параскевія	30.00
155	Савка Домінка	30.00
155	Олійник Микола	30.00
155	Пелегріно Катерина	30.00
161	Прокопович Стенлей	30.00
161	Пендак Михайло	30.00
170	Микитюк Стефан	30.00
180	Беднар Анна	30.00
219	Савчук Авґуста	30.00
221	Дубіцький Ірена	30.00
221	Дикий Анна	30.00
223	Петрин Марія	30.00
223	Маліборський Михайло	30.00
223	Гренчишин Іван	30.00
245	Труш Софія	30.00
256	Павликовський Катерина	30.00
287	Бойчак Павло	30.00
305	Дачко Метро	30.00
305	Данляп Ріта Р.	30.00
333	Кукурило Марія	30.00
339	Джунґза Іван	30.00
349	Ясіновський Юрій	30.00
353	Городинський Людвик	30.00
353	Романишин Стефан	30.00
353	Вижниця Дмитро	30.00
361	Конюх Андрій	30.00
361	Конюх Катерина	30.00
361	Крупка Елеонора	30.00
361	Крупка Роман	30.00
361	Рибак Елизавета	30.00
364	Кухта Анастасія	30.00
364	Небожук Анна	30.00
371	Новогородський Петро	30.00
421	Ріддель Софія	30.00
430	Лонгельо Петро	30.00
484	Ґнап Григорій	25.00
484	Киб'юк Теодор	30.00
488	Василенко Семен	30.00

Разом 1,635.00

ВИПЛАТИ ПОСМЕРТНИХ ЗАПОМОГ В МІСЯЦІ ЖОВТНІ 1982

Відділ	Прізвище, ім'я	Сума
1	Яким Володимир	1,000.00
5	Марко Іван	1,000.00
7	Решетар Михайло	1,000.00
8	Макарчук Максим	1,000.00
15	Гаврилюк Марія	500.00
25	Стефанович Богдан	500.00
25	Стефанович Богдан	1,000.00
37	Реклейтіс Франко А.	1,000.00
39	Дембіцький Петро	500.00
39	Жмур Василь	500.00
56	Солецький Іван	1,000.00
57	Дрогомирецький Корнель	1,000.00
59	Борис Клементина	500.00
65	Матлага Анна	1,000.00
67	Короташ Іван	1,000.00
75	Дворчин Євген	500.00
78	Беріцький Елеонора	500.00
88	Федьків Розалія	1,000.00
94	Павлюх Остап	1,333.34
102	Щіпко Тома	1,000.00
104	Лішак Марія	1,000.00
121	Меккю Марія	1,000.00
131	Кавка Юліян	500.00
147	Вороняк Анна	1,000.00
155	Брезінський Роберт	2,000.00
155	Рауш Катерина	1,000.00
155	Юшик Володимир	1,000.00
161	Роман Михайло	500.00
164	Беліський Сусанна	1,000.00
191	Хим'як Йосиф	500.00
194	Костів Ірена	1,000.00
195	Куний Марія	500.00
217	Воляк Михайло	1,000.00
219	Приходько Лідія	2,000.00
221	Іваньців д-р Іван	500.00
221	Стен Йосиф А.	500.00
221	Турчин Стефан	1,000.00
230	Гулик Петро	1,000.00
230	Гулик Петро	500.00
237	Комар Василь	500.00
245	Джулик Володимир	2,000.00
248	Прийма Леон	1,000.00
251	Пакула Едвард	1,000.00
266	Труфин Василь	500.00
276	Ясінський Стенлей	1,000.00
282	Герман Дмитро	1,000.00
292	Возник Михайло	1,000.00
316	Андрюс Степан	500.00
318	Палій Февронія	1,000.00
325	Спрай Ірена	1,000.00
325	Шіпко Тома	10,000.00
342	Шумний Гаррі	1,000.00
360	Душенко Тетяна	500.00
361	Стасюк Анна	500.00
361	Моторний Павло	740.00
361	Малевська Софія	500.00
364	Предович Анна	1,000.00
364	Предович Анна	500.00
364	Плага Анна	1,000.00
377	Сильвеструк Стефанія	1,000.00
378	Гальчук Василь	400.00
379	Середа Йосиф	500.00
379	Лаврів Софія	500.00
379	Лаврів Софія	500.00
385	Чура Петро І.	1,000.00
385	Чура Петро І.	2,000.00
385	Копцюх Михайло	500.00
385	Чура Петро	1,000.00
387	Бандас Онуфрій	500.00
397	Драб Стефан	500.00
399	Шеремета Орест	3,000.00
423	Мачук д-р Юрій	500.00
424	Демчук Теодор	1,000.00
432	Бандас Михайло	1,000.00
432	Боднар Леон	1,000.00
432	Меланчук Іван	1,000.00
442	Раковський Софія	1,000.00
432	Смольський Василь	1,000.00
452	Сцібело Василь	1,000.00
457	Клюфас Всеволод	500.00
492	Гарак Василь	2,000.00

Разом 81,973.34

ФІНАНСОВИЙ ВІДДІЛ

ПРИБУТКИ ЗА ЖОВТЕНЬ 1982

Членські вкладки	$246,163.60
Прибутки книгарні і друкарні	99,738.59
Прибутки від інвестицій:	
Бондів	$334,441.87
Реальності в Керґонксоні, Н. Й.	30,925.01
Гіпотечних позичок	23,649.29
Членських позичок	2,743.71
Уділів	3,457.78
Банків	2,198.21
Разом	**$397,415.87**
Звороти:	
Федеральних і стейтових податків та соціяльного забезпечення працівників	$14,326.60
Канадських податків і пенсійних оплат працівників	371.91
Податків від заморгеджованих реальностей	1,540.00
Премії шпитального забезпечення працівників	1,434.98
Дивіденди	39.72
Коштів публікації „Свободи"	16,945.70
Коштів телефону	15.33
Стипендії	5,100.00
Коштів асекураційних урядів	10.00
Разом	**$39,784.24**
Різні прибутки:	
Пожертви до Братського Фонду	482,57
Пожертви до Фонду Наглої Потреби	240.25
З продажі англ. Енц. Українознавства	741.40
Премії за реасикурацію	249.00
Разом	**$1,713.22**
Інвестиції:	
Дозрілі і продані бонди	$2,649,575.56
Сплачено гіпотечних позичок	37,373.22
Сплачено членських позичок	6,011.52
Разом	**$2,692,960.30**
Разом загальний прибуток за жовтень 1982	**$3,477,775.82**

ВИДАТКИ ЗА ЖОВТЕНЬ 1982

Виплати членам:	
Грошові звороти	$32,513.67
За дозрілі вивінувальні грамоти	80,792.75
Посмертні допомоги	81,973.34
Відсотки від посмертних допомог	44.00
Вкладки за дітей, яких родичі померли	132.50
Премії за реасикурацію	976.23
Допомога з Фонду Братського	1,635.00
Виплати з Сирітського Фонду	238.36
Разом	**$198,305.85**
Видатки:	
Союзівки	$54,579.07
Книгарні і друкарні	98,480.81
„СВОБОДА" за орган	65,000.00
Організаційні видатки:	
Оголошення	$736,32
Лікарські бадання нових членів	48.20
Винагорода обласних організаторів	1,500.00
Винагорода Відділових секретарів	77,052.63
Винагорода Відділових організаторів	395.00
Кошти подорожей обласних організаторів	1,275.97
Кошти обласних засідань	701.55
Разом	**$81,709.67**
Платні, забезпечення і податки:	
Платня головних урядовців:	$10,624.98
Платня працівників	37,837.47
Премії за шпитальне забезпечення працівників	6,194.42
Асекурація	2,758.60
Федеральні і стейтові податки та соціяльне забезпечення працівників	17,421.84
Канадські податки і пенсійні оплати працівників	435.43
Разом	**$75,272.74**

Загальні адміністративні видатки:	
Книжки і друки	74.00
Загальні канцелярійні видатки	2,437.96
Оплати до асекураційних урядів	174.80
Кошти канадської канцелярії	180.35
Поштові оплати	2,060.00
Кошти друків і приборів	6,267.64
Обслуга машин	942.65
Кошти телефону	68.65
Загальні кошти подорожей	4,101.37
Разом	**$16,307.42**
Різні видатки:	
Страта при продажі бондів	2,052.49
Спортова акція	390.00
Пожертви	4,650.00
Відсотки від закуплення бондів	736.11
Разом	**$7,828.60**
Інвестиції:	
Закуплено бонди	$2,958.900.00
Уділено гіпотечні позички	20,000.00
Закуплено уділи	3,457.78
Уділено позички на підклад грамот	9,958.71
Капітальний ремонт	3,685.00
Разом	**$2,996,001.49**
Видатки за жовтень 1982	**$3,593,485.65**

БАЛЯНС

СТАН ЧИННИЙ		СТАН ДОВЖНИЙ — ФОНДИ	
Готівка	$498,546.54	Забезпечений	$46,510,750.51
Бонди	33,570,295.34	Братські	175,666.85
Уділи	605,604.46	Сирітський	285,140.48
Гіпотечні позички	2,651,066.17	Захисту	326,776.69
Позички на грамоти	773,362.80	Наглої потреби	85,125.86
Реальности	650,941.14		
Друкарські і електронічні машини	231,243.94		
Поз. для корпорації Дому УНС	8,400,000.00		
Авторське право	2,400.00		
Разом	**$47,383,460.39**	**Разом**	**$47,383,460.39**

УЛЯНА ДЯЧУК

головний касир

ЗВІДОМЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦЬ ЖОВТЕНЬ 1982 РОКУ

ЗДОБУТКИ ОРГАНІЗАТОРІВ УНСОЮЗУ ПО ОКРУГАХ У ЖОВТНІ 1982 Р.

Ч.В.	Організатор	Придбав у жовтні	Сума забезпечення	Разом 1982
	Округа АЛЕНТАВН			
47	Анна Гарас	1	$1,000	11
147	Катерина Гуцайлюк	1	1,000	12
	Разом	2	$2,000	
	Округа БАЛТИМОР			
15	О. Зинюк	1	$1,000	
	Е. Іванців	1	18,000	4
290	М. Хома	1	1,000	1
320	І. Малко	4	4,000	11
	Разом	7	$24,000	
	Округа БОФФАЛО			
127	П. Гаравус	1	$4,000	
	Марія Гаравус	3	3,000	11
360	Й. Гаврилюк	6	25,000	17
	Разом	10	$32,000	
	Округа ЧІКАҐО			
51	М. Ольшанський	4	$14,000	10
114	І.Сірик	1	5,000	16
379	В. Семків	2	3,000	23
399	Р. Припхан	2	6,000	9
472	Стефанія Кочій	2	2,000	2
	Разом	11	$30,000	
	Округа КЛІВЛЕНД			
102	М. Бобечко	1	$1,000	5
180	Ґеновефа Жеребняк	3	15,000 3АДД	4
291	Віра Напора	1	1,000	3
	Разом	5	$17,000 3АДД	
	Округа ДЕТРОЙТ			
20	Р. Куропась	1	1,000	1
82	Ольга Марущак	4	4,000	9
94	Р. Татарський	5	21,000 1АДД	38
146	Г. Корб'як	4	17,000 2АДД	6
165	Марія Пелехата	1	1,000	7
174	А. Слюсарчук	1	5,000	10
	Разом	16	$49,000 3АДД	
	Округа ДЖЕРЗІ СИТІ			
25	Квітка Стецюк	4	$5,000	19
70	М. Шеремета	1	2,000	9
170	В. Білик	3	14,000	23
287	Данута Ясінська	1	2,000	6
	Разом	9	$23,000	
	Округа МОНТРЕАЛЬ (Канада)			
434	Олександра Дольницька	2	$4,000	23
471	М. Андрухів	2	10,000	2
	Разом	4	$14,000	
	Округа НЮАРК			
37	Ольга Осередчук	2	$2,000	15
133	Я. Леськів	2	3,000	4
214	О. Твардовський	1	1,000	9
413	Марія Фера	1	1,000	1
490	С. Чорномаз	2	6,000 1АДД	13
	Разом	8	$13,000 1АДД	
	Округа НЮ ГЕЙВЕН			
67	В. Пипюк	1	$1,000	3
	Округа НЮ ЙОРК			
5	М. Хоманчук	3	$5,000	10
8	Марія Кульчицька	2	2,000	5
88	В. Квас	5	4,500	39
130	Ю. Юрків	1	1,000	6
158	Емілія Саноцька	1	1,000	2
194	М. Юзенів	3	5,000	6
204	М. Заліпський	4	10,000 1АДД	6
267	Ґльорія Толопка	1	1,000	
	І. О. Флис	1	5,000	4
327	Зеновія Зарицька	1	10,000	14
457	Тетяна Турзер	1	10,000	1
	Разом	23	$54,500 1АДД	
	Округа НІЯҐАРА			
403	Марія Нечай	1	$1,000	7
427	Я. Гальчук	1	1,000	13
	Разом	2	$2,000	
	Округа ПАССЕЙК			
42	І. Блиха	1	$1,000	10
134	Р. Микита	1	1,000	1
	Разом	2	$2,000	
	Округа ПЕРТ АМБОЙ			
155	Марта Кордуба	1	$3,000	2
312	Юлія Шарик	1	1,000	1
332	К. Мазепа	1	1,000	2
353	В. Оріховський	3	3,000	19
	Разом	6	$8,000	
	Округа ФІЛЯДЕЛЬФІЯ			
32	В. Яців	3	$7,000	20
83	А. Кушнір	1	1,000	
	С. Гавриш	2	6,000	18
128	В. Вацикевич	1	1,000	1
156	Я. Клюка	2	4,000	8
162	Д. Федорійчук	1	1,000	3
163	Т. Дуда	2	2,000	9
231	В. Пастушок	10	27,000 4АДД	39
237	М. Крика	4	9,000	6
245	М. Мартиненко	1	1,000	9
247	В. Пастушок	1	1,000	1
261	П. Аркотин	1	1,000	8
269	Христина Фуга	5	26,000 2АДД	15
347	Дарія Цапар	3	15,000	8
375	П. Тарнавський	2	2,000	15
422	Ю. Будерацький	5	17,000 3АДД	7
479	Б. Бесага	1	1,000	1
	Разом	45	$122,000 9АДД	
	Округа ПІТТСБУРҐ			
53	Д. Головатий	2	$9,000 1АДД	10
56	П. Когут	3	3,000	15
120	Анна Рефт	1	2,000	7
126	І. Шеліга	1	1,000	1
161	А. Джула	8	12,000	25
276	С. Іваницький	1	1,000	7
296	П. Лобур	3	3,000	6
	Разом	19	$31,000 1АДД	
	Округа РОЧЕСТЕР			
316	В. Гавриляк	4	$4,500	35
343	Марія Сверида	2	1,500	6
	Разом	6	$6,000	
	Округа ШАМОКИН			
78	І. Петрунцьо	1	$1,000	7
90	Й. Сидор	2	2,000	3
164	Т. Бутрей	1	1,000	10
305	Маргарета Гентош	2	2,000	17
389	М. Хомин	1	1,000	2
	Разом	7	$7,000	
	Округа СИРАКЮЗИ-ЮТИКА			
21	В. Мельниченко	1	$1,000	1
39	І. Пиндус	1	2,000	4
317	М. Велич	1	1,000	4
330	Я. Мартинюк	1	5,000	2
	Разом	4	$9,000	
	Округа ТОРОНТО (Канада)			
401	С. Чорній	2	$6,000 1АДД	7
407	В. Шаран	7	18,000 2АДД	14
432	Б. Зорич	4	17,000 1АДД	21
442	С. Левицький	1	1,000	6
456	Б. Лавринів	1	3,000	1
	Разом	15	$45,000 4АДД	
	Округа ТРОЙ			
13	П. Шевчук	1	$1,000	7
150	В. Гуска	1	2,000	5
266	І. Римарук	1	10,000	9
	Разом	3	$13,000	
	Округа ВІЛКС БЕРИ			
278	Евгенія Ваславська	1	$1,000	2
	Округа ВУНСАКЕТ			
206	Л. Гардінк	1	$1,000	7
	Округа ЯНҐСТАВН			
230	М. Мартинишин	2	$2,000	10
	НЕОБ'ЄДНАНІ ВІДДІЛИ			
368	А. Маринюк	1	$4,000	20

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНСОЮЗУ У ЖОВТНІ 1982 Р.

П.ч.	Округа (осідок)	Придбано чл. у жовтні	Кількість Відділів	РАЗОМ У 1982 Р. членів	на суму	АДД
	ОКРУГИ ПЕНСИЛЬВАНІЇ					
1.	Філядельфія	40	45	270	$654,000	50
2.	Піттсбурґ	18	19	83	166,500	5
3.	Шамокин	20	7	84	185,000	10
4.	Алентавн	13	2	36	79,000	7
5.	Скрентон	6	—	12	31,500	2
6.	Вілкс Бери	9	1	12	23,000	—
	Разом	106	74	497	$1,139,000	74
	ОКРУГА МЕРИЛЕНДУ					
	Балтимор	9	7	27	$74,000	3
	ОКРУГИ НЮ ЙОРКУ					
1.	Ню Йорк	33	23	146	$351,500	16
2.	Сиракюзи-Ютика	14	4	55	123,500	13
3.	Рочестер	10	6	60	76,000	2
4.	Трой	7	3	29	59,500	—
5.	Боффало	8	10	32	74,500	—
	Разом	72	46	322	$685,000	31
	ОКРУГИ НЮ ДЖЕРЗІ					
1.	Нюарк	20	8	93	$305,000	6
2.	Джерзі Сіті	11	9	72	190,000	9
3.	Перт Амбой	12	6	42	102,500	8
4.	Пассейк	5	2	17	30,000	—
	Разом	48	25	224	$627,500	23
	ОКРУГИ ІЛЛИНОЙ, МИШИҐЕН І ОГАЙО					
1.	Чікаго, Ілл.	33	11	130	$265,500	7
2.	Детройт, Миш.	20	16	99	316,000	6
3.	Клівленд, Огайо	21	5	49	123,000	11
4.	Янґставн, Огайо	9	2	14	26,000	1
	Разом	83	34	292	$730,500	25
	ОКРУГИ НОВОЇ АНГЛІЇ					
1.	Ню Гейвен, Конн.	18	1	30	$40,500	1
2.	Бостон, Масс.	6	—	21	68,000	3
3.	Вунсакет, Р.Ай.	6	1	16	38,000	—
	Разом	30	2	67	$146,500	4
	ОКРУГИ ЗАХІДНІХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ					
1.	Центральна	6	—	11	$14,000	—
2.	Міннеаполіс, Мінн.	6	—	15	63,000	—
3.	Ст. Луїз, Мо.	5	—	1	1,000	—
	Разом	17	—	27	$78,000	—
	Необ'єднані Відділи в Америці	22	1	36	$147,500	11
	ОКРУГИ КАНАДИ					
1.	Торонто, Онт.	23	15	64	$176,000	13
2.	Монтреаль, Квеб.	8	4	45	94,000	2
3.	Ніяґара, Онт.	9	2	40	113,000	3
4.	Захід Канади	18	—	3	16,000	—
	Разом	58	21	152	$399,000	18
	Загальна сума	445	210	1,644	$4,027,000	189

НАЙКРАЩІ ОРГАНІЗАТОРИ, ЯКІ ПО КІНЕЦЬ ЖОВТНЯ 1982 Р. ПРИЄДНАЛИ 10 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ

П.Ч.	Організатор	Відділ число	Здобув членів
1.	В.Пастушок	231	39
2.	В. Гавриляк	316	35
3.	Й. Чабан	242	30
4.	С. Гавриш	83	28
5.	Р.Татарський	94	28
6.	І.Одежинський	216	26
7.	В.Квас	88	25
8.	А.Джула	161	25
9.	А.Дорошенко	103	23
10.	В.Семків	379	23
11.	Б.Зорич	432	21
12.	Н. Олесницький	27	20
13.	Квітка Стецюк	25	19
14.	В.Яців	32	17
15.	Маргарета Гентош	305	17
16.	І.Геврик	360	17
17.	О.Дольницька	434	17
18.	Ольга Осередчук	37	15
19.	Христина Фуга	269	15
20.	А.Маринюк	368	14
21.	Катерина Гуцайлюк	147	12
22.	Й.Ярема	372	12
23.	П.Дяків	427	12
24.	Анна Гарас	47	11
25.	Т.Сливінський	59	11
26.	І.Пригода	200	11
27.	І.Малко	320	11
28.	В.Шпачинський	327	11
29.	П.Тарнавський	375	11
30.	І.Блиха	42	10
31.	М.Ольшанський	51	10
32.	Д.Головатий	53	10
33.	д-р О. Волянський	88	10
34.	В.Бойд-Борискевич	94	10
35.	Марія Гаравус	127	10
36.	Т.Бутрей	164	10
37.	А.Слюсарчук	174	10
38.	І.Чопко	271	10
39.	В.Шаран	407	10
40.	М.Шпитко	489	10
41.	С.Чорномаз	490	10

НАЙКРАЩІ ВІДДІЛИ УНСОЮЗУ, ЯКІ ПО КІНЕЦЬ ЖОВТНЯ 1982 Р. ПРИЄДНАЛИ 10 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ

П.Ч.	Число Відділу	Місцевість	Приєднав членів
1.	88	Кергонксон, Н. Й.	39
2.	231	Кемден, Н.Дж.	39
3.	94	Гамтрамк, Мич.	38
4.	316	Рочестер, Н.Й.	35
5.	242	Фраквілл, Па.	30
6.	271	Елмайра, Н.Й.	30
7.	216	Філядельфія, Па.	26
8.	161	Ембридж, Па.	25
9.	170	Джерзі Сиіи, Н.Дж.	23
10.	379	Чікаго, Ілл.	23
11.	434	Монтреаль, Квібек	23
12.	27	Нюарк, Н.Дж.	22
13.	103	Мілвокі, Виск.	22
14.	432	Торонто, Онт.	21
15.	32	Філядельфія, Па.	20
16.	368	Маямі, Фльорида	20
17.	25	Джерзі Сиіти, Н.Дж.	19
18.	353	Ню Бронсвик, Н.Дж.	19
19.	83	Філядельфія, Па.	18
20.	305	Магони Сиіти, Па.	17
21.	360	Боффало, Н.Й.	17
22.	114	Чікаго, Ілл.	16
23.	37	Елізабет, Н.Дж.	15
24.	56	Вілінг, В.Вірдж.	15
25.	269	Екстон, Па.	15
26.	375	Філядельфіял, Па.	15
27.	327	Гемпстед, Н.Й.	14
28.	407	Торонто, Онт.	14
29.	127	Боффало, Н. Й.	13
30.	427	Ст. Кетеринс, Онт.	13
31.	147	Алентавн, Па.	12
32.	292	Детройт, Мич.	12
33.	372	Плейнфілд, Н.Дж.	12
34.	47	Бетлегем, Па.	11
35.	59	Бріджпорт, Конн.	11
36.	200	Озон Парк, Н.Й.	11
37.	221	Чікаго, Ілл.	11
38.	320	Балтимор, Мд.	11
39.	340	Нюарк, Н.Дж.	11
40.	5	Асторія, Н.Й.	10
41.	42	Пассейк, Н.Дж.	10
42.	51	Чікаго, Ілл.	10
43.	53	Піттсбурґ, Па.	10
44.	164	Бервик, Па.	10
45.	173	Вілмінґтон, Дел.	10
46.	174	Детройт, Мич.	10
47.	230	Янґставн, Огайо	10
48.	489	Ню Йорк, Н.Й.	10
49.	490	Ірвінгтон, Н.Дж.	10

СТЕПАН ГАВРИШ,
головний організатор

Ген. П. Григоренко доповідав в університеті в Олбані

Олбані, Н.Й. (Н.К.)—Заходами Відділу міжнародних студій і департаменту слов'янських мов тут при стейтовому університеті в Олбані та організації Американці за Людські Права в Україні відбулася 16-го листопада ц.р. доповідь ген. Петра Григоренка про правозахисний рух у СССР і в Україні в рамках святкувань 6-річчя УГГ.

Голова Відділу міжнародних студій проф. Зачек відкрив вечір і представив доповідача, який промовляв по-українськи, а перекладала мґр Оксана Бакум. Ген. Григоренко особисто знав з армії Л.Брежнєва, який позував на добродушну людину, але не дуже культурну, знав, з ким тримати, тому й пережив усі чистки. Його протеґував Хрущов, але Брежнєв причинився до усунення свого зверхника. 18 років влади Брежнєва—це ціла епоха. Хрущов розкрив злочини Сталіна і почав „відлигу", а Брежнєв привернув сталінську політику, але без її крайностей. Генерал Григоренко в 1961 році став в опозиції до культу Хрущова й попав у неласку, вступив до Московської Гельсінкської Групи, а потім до Української Гельсінкської Групи.

Коли в 1966 році до влади прийшов Брежнєв, він почав переслідування дисидентів, одначе, вони не здавалися. Московські дисиденти мали зв'язки з чужоземними кореспондентами, передавали їм документи опозиції. В Україні був сильний дисидентський рух, що мав національний характер. Молодь, інтеліґенти виступали в обороні української культури. Брежнєв розпочав новий курс політики, т. зв. „детанту" і добився значних успіхів. На Заході вважали Брежнєва дуже ліберальною особою. Хрущов здавив мадярське повстання, а „ліберал" Брежнєв танками здавив „празьку весну" і проголосив тоді „брежнєвську доктрину". Брежнєв поставив Андропова на керівника КҐБ, а цей з допомогою своїх апаратчиків здушив дисидентів „психушками". Тисячі каґебістів працюють за кордоном. КҐБ оволоділо державним апаратом, чого немає ніде у світі, бо скрізь тайна поліція служить державі. В СССР держава—це КҐБ. Гельсінкський договір затвердив совєтські завоювання, за те Брежнєв обіцяв демократизацію, ґарантії людських і національних прав, зв'язки із закордоном, обмін торгівлею, але не дотримав того. Щодо людських прав, то Брежнєв назвав це внутрішньою справою СССР.

Проф. Орлов започаткував в Москві Гельсінкську Групу, а в Україні—поет Микола Руденко. Правозахисні групи постали в Литві, Грузії й Вірменії. Вони домагалися виконування Гельсінкських угод. КҐБ попередив членів, що вони будуть ув'язненні, якщо не перестануть „вести пропаґанду" Але члени груп діяли законно. Не зважаючи на всі переслідування, УГГрупа витримала шість років.

Президент Реґен проголосив 9-го листопада Днем пошани Української Гельсінкської Групи. В першому році її заснування було 10 членів, але всі були ув'язнені. Їм на зміну прийшли нові члени, всіх було 38 членів, з них шість є на еміграції, п'ять відсиділо в тюрмі і тепер їх випустили, 22 в тюрмі, з них семеро отримали другі присуди. У зв'язку з таким терором, УГГ перейшла в підпілля, щоб оминути арештів.

Закордонне Представництво УГГ звернулося до західніх держав на Мадридській конференції зі закликом не підписувати декляраціі, доки не звільнять усіх ув'язнених членів УГГ і дадуть їм право слідкувати за виконуванням Гельсінкських угод. Закордонні члени УГГ підкреслюють підтримку для людських і національних прав народів СССР. Американські й інші західні делеґати на Мадридській конференції підтримують це становище і не уступлять

Не уступає і боротьба, що її ведуть дисиденти в СССР. Хоч у СССР заарештували велике число осіб, приходять все нові, досі невідомі люди. Правозахисники зрозуміли, що в тоталітарній системі не можна вести леґальної опозиції. Заходові важко зрозуміти тоталітарну систему, що змагає заволодіти всім світом. Це незрозуміння, шукання детанту, може привести до загальної катастрофи. Проклямація президента Реґена з нагоди шестиліття УГГ піднесла на дусі дисидентів, вона посилить визвольну боротьбу.

Дружина генерала Зінаїда, як сучасниця й жертва комуністичного режима, перестерігала студентів, щоб не захоплювалися комунізмом. У СССР їй було заборонено 40 літ промовляти до студентів. Що таке комунізм? Люде в СССР кажуть: „У нас всі п'ють і крадуть". Народ, що видав великих людей, став тепер народом п'яниць і злодіїв. Так кажуть і чужинці, що згори до долини всі в СССР п'ють і крадуть. Тому 60 літ у СССР вірили, що комунізм принесе рівність, свободу, братерство, дружбу народів.

Страшні були роки громадянської війни з масовими вбивстами, брат вбивав брата. Після громадянської війни люди думали, що народ буде щасливий. Але совєтський уряд почав нищити селян, засилав масово в Сибір. У 30-их роках в Україні мільони селян заморили голодом. Після того, у 1936-37 роках, за „єжовщини", совєтський уряд розправився з мешканцями міст, мільйони з них знищив.

В Камбоджі комуністи вимордували три мільйони, але в СССР уряд знищив 50 мільйонів своїх громадян. СССР—це імперія з комуністичною ідеологоєю, що переводить русифікацію. В Україні небезпечно вживати прилюдно українську мову, ані в Білорусії—білоруську мову, бо совєтський уряд хоче створити один „совєтський народ" слухняних вояків, що мають усе робити на команду. Усі брешуть, бо бреше уряд. Сталінська „конституція" з 1936 року запевняла „свободу слова, друку, зборів,"але це все брехня. За що судять в СССР? Руденко сказав: „У нас на судах судять слово. Ніяких конкретних обвинувачень."

У кожній державі шанують закони, але в СССР. нема законів-їх ломить влада. Римські закони вважали підсудних невинними, доки їх не засудили. Перед совєтським судом всі обвинувачені є винні, а суд видає тільки присуд під диктат КҐБ. Батько З.Григоренко—робітник, мав шестеро дітей, усі були ув'язнені; її перший чоловік був убитий у тюрмі, зять розстріляний. У багатьох родинах були батьки розстріляні.

Солженіцин сказав, що „всі бачать комунізм, але не знають його" Комуністичні бази є дуже близько ЗСА. Чому люди втікають усі в одну сторону, від комунізму на Захід, а не навпаки? Діти совєтських достойників втікають на Захід, останньо-син Кириленка. В СССР і в Україні відбувається релігійне відродження, що його поширюють жінки. Через те тисячі жінок заповнили тюрми, але жінки не впали на коліна і не просили ласки. В рядах дисидентів є багато відважних жінок, що борються разом з чоловіками проти комунізму.—Перекладав з російської мови д-р В.Бакум.

Американські студенти ставили низку запитань, наприклад, як СССР ставиться до замороження нуклеарної зброї? Генерал відповів, що СССР має велику перевагу над ЗСА у всіх родах зброї. Один студент спитав, чому "комунізм запанував у Росії в 1917 році? Генерал відповів, що в Росії все був тоталітарний режим, серед народу було велике невдоволення, а комуністи обіцяли „рай на землі". Він розповів про „психушки", як сидів 4 роки в „одиночці", не мав права писати, ані читати. В СССР повне безправ'я, КҐБ що хоче, то робить. На запит, чи є яка користь з Гельсінкського договору, ґенерал відповів, що совєтський уряд дістав забезпечення своїх завоювань, але його громадяни і світ не мають ніякої користи. На запитання, яка причина пиятства в СССР, З.Григоренко відповіла, що совєтському урядові легше панувати над пияками, бо вони не думають. Генерал не знав Андропова, але той доручив Федорчукові переслідувати українців, й цей виконує його накази.

Міжнародна Анестія зробила багато добра для дисидентів і допомогла йому вирватися з тюрми, тому дисиденти у вільному світі її підтримують.

На залі було біля 250 осіб, переважно американські студенти, деякі професори, було також біля 20 українців, що приготовили перекуску і каву після закінчення доповіді.

Відзначення 40-річчя УПА в Йонкерсі

Неділя, 7-го листопада ц.р., залишиться довго у пам'яті української громади. У цей день відбулося потрійне свято: гідного відзначення 40-ої річниці УПА, а саме посвячення плоскорізьби Тараса Шевченка, проект Антона Павлуся, виконаної Михайлом Черешньовським, та бюсту з бронзи генерала-хорунжого Романа Шухевича–Тараса Чупринки, роботи М.Черешньовського. Поставлено це у вестибюлі Дому Спілки Української Молоді в Йонкерсі.

В 10-ій год. вранці о. шамбелян Петро Федорчук відправив в церкві св. Михаїла Службу Божу і Панахиду, а відтак посвятив прапор товариства. Головним кумом був колишній вояк УПА маестро Михайло Черешньовський, а кумами були представники місцевих організацій і товариств, а також представники ОУВФронту метрополії Ню Йорку.

Маестро М.Черешньовський передав прапор Товариства хорунжим: Михайлові, Шашкевичові, Осипові Дашкові та Петрові Шкафаровському.

В 4-ій год. по полудні у вестибюлі Дому СУМ-А в присутності представників Центральних Організацій ОУВФ з Ню Йорку та Метрополії, а навіть з Гартфорду, Конн., та місцевих організацій і установ, колишніх вояків УПА в одностроях і делеґатів Осередку Спілки Української Молоді з Йонкерсу в одностроях та поважної кількости гостей о. шамбелян Петро Федорчук посвятив обидва пам'ятники. Формальне відслонення пам'ятника Т.Шевченка довершив екзекутивний заступник президента УККА ред. Ігнат Білинський, а бюсту генерала-хорунжого Романа Шухевича—голова Головної Управи Товариства колишній вояк УПА Михайло Ковальчин. Архітектурне обладнання вестибюлю проєктував архітект Любомир Калинич.

Офіційно імпрезу відкрив голова Комітету Мирослав Климко. Степан Шкафаровський проспівав американський гимн, а присутні проспівали український гимн „Ще не вмерла Україна".

Н.Н.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ГОСТРО запротестував проти намагання Конґресу піднести фінансову допомогу Ізраїлеві на суму 450 мільйонів долярів. Причиною критичного наставлення до такого збільшення в опінії Державного департаменту є побоювання, що таке збільшення зменшить допомогу іншим країнам, як наприклад, Пакістанові і Ель Сальвадорові. Подруге, цей крок також може бути інтерпретований як одобрення Америкою ізраїльської інвазії Ливану.

Науковий з'їзд українських лікарів у Сан Франсіско

Учасники Наукового з'їзду УЛТПА в Сан Франсіско

Двадцять другий З'їзд Українського Лікарського Товариства Північної Америки відбувся у Сан Франсіско, Каліфорнія, в цьому найдалі на захід положеному стейті. А взяло це місто свій початок від заснування там у 1776 році релігійної місії св. Франсіска з Асижу. В новіших часах воно стало портом стейту Каліфорнія, з численними готелями, мотелями, містом, де відбуваються різні торговельні трансакції, конвенції, прерізного роду з'їзди тощо.

У цьому місті в двох останніх днях вересня та 1-го і 2-го жовтня вперше в історії УЛТПА невеликий гурт наших лікарів з Каліфорнії відважно вирішив зорганізувати 22-ий Науковий з'їзд лікарів Північної Америки. До цього й Головна Управа УЛТПА мала своє вирішне слово, коли вирішувала про місце цьогорічного З'їзду. Її бажанням було нав'язати ближчий контакт з найдалі на захід висуненою віткою нашої лікарської організації, а крім цього, дати в руки молодим колегам ініціятиву в підготові й переведенні цієї річної конвенції. 'Бо якраз Каліфорнія вже від кількох років притягає увагу наших молодих лікарів.

За зорганізування наукового колективу взявся д-р Ігор Воєвідка з Рено, Невада, де він працює гінекологом-акушером при стейтовому університеті. Хто вже раніше мав до діла з організуванням викладачів на подібні конвенції, той може сказати, яка складна й клопітлива праця зібрати таких викладачів, яких ділять колосальні простори. На мою думку й думку інших учасників цьогорічного З'їзду, вся підготовча акція,переведена д-ром Воєвідкою,була повністю вдала. Всі виклади-доповіді (а було їх шістнадцять) були тематично так розпрацьовані, що найбільше уваги приділити недугам старших віком людей. У цій категорії були такі виклади: д-р Петро Чопівський „Засоби збереження здоров'я"; д-р Богдан Дзьоба „Про болі в крижах"; д-р Микола Федушка „Хірургія пересаджування"; д-р Бронислав Ґорський „Шлунково-кишечні забурення"; д-р Василь Трухлий „Атрофічні зміни статевих органів у жінок", д-р Роман Левицький „Запальні процеси в стегновім суглубі"; д-р Василь Селезінка „Очні зміни"; д-р Ярослав Сидорак „Хірургія кровоносних посудин"; д-р Ліда Клодницька-Процик „Реґулятори серцевих ритмів"; д-р Леонід Каменецький „Хірургія вінцевих посудин"; д-р Володимир Лебедин „Психотерапія"; д-р Марія Юзич „Лейсер — як засіб лікування очей"; д-р Марта Терлецька „Захворювання щитової залози".

З'їзд почався 29-го вересня реєстрацією учасників, якою займалась мґр Ірина Строкон, а наступного дня д-р Ігор Воєвідка офіційно відкрив 22-ий З'їзд і привітав учасників. Згодом д-р Маркіян Тершаковець перебрав провід науковими сесіями, що тривали кожного дня (включно зі суботою) від 8-ої ранку до 12-ої вполудне. Ввечорі першого дня для всіх 90-ти учасників відбулася спільна вечеря, під час якої голова Головної Управи УЛТПА д-р Петро Моцюк відчитав привіти з нагоди цього З'їзду, що їх прислали: Блаженніший Патріярх Йосиф, Блаженніший Митрополит УАПЦ Владика Мстислав, Преосвященний Митрополит УКЦеркви Владика Степан Сулик, Преосвященний Митрополит Владика Максим Германюк з Канади, Єпископ Іннокентій Лотоцький з Чикаґо, Єпископ Ізидор Борецький з Торонто.

В п'ятницю, 29-го вересня, д-р П.Моцюк роздав відзначення п'ятьом заслуженим членам УЛПТА. Відзначення одержали д-р Василь Кіналь, лікар-практик з Ню Йорку, який започаткував наукові курси нашого Т-ва; д-р Юрій Кушнір з Ню Йорку, що був довгі роки активним членом Т-ва, його секретарем, скарбником, а врешті, головою; д-р Юрій Трухлий, ортопедист з Ню Йорку, колишній голова Головної Управи; д-р Іван Скрипух з Лондону, Онтаріо, Канада, організатор Лікарського Т-ва і його голова, та д-р Микола Дейчаківський з Клівленду, активний член, колишній секретар і голова, організатор наукових з'їзів.

Перед бенкетом присутні вислухали фортепіяновий концерт у виконанні Вірка Балея з Каліфорнії, що з великим мистецтвом заграв ряд композицій визначних чужинецьких й українських композиторів.

У п'ятницю, 1-го жовтня, після закінчення наукових сесій, відбулися ділові наради. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять щойно померлого д-ра І. Іванцева, а згодом голова д-р П.Моцюк звітував про працю Головної Управи. Сходини Управи відбувалися періодично кожного місяця. Голова старався втримувати контакт з головами окримих відділів Т-ва і брав участь у загальних зборах відділів УЛТПА в Дітройті і Ню Йорку. Був він теж присутній на ювілейних святкуваннях 80-річчя першого голови УЛТПА і його ініціятора, нашого сеньйора, д-ра Романа Осінчука, що також був редактором „Українського Лікарського Вісника". Крім цього, на цих нарадах обговорювано справу з'їзду делеґатів Т-ва й наукової конференції у Вашінгтоні в 1983 році. Окремо продискутовано справу зв'язків з Комітетом Оборони Прав Людини в сучасній Україні та схвалено резолюцію в справі петиції за звільнення Юрія Шухевича.

Останнього дня З'їзду відбулися ділові наради в справі наукової конференції у 1984 році, яку заплянованo відбути в Торонто. Решту дня призначено на докінчення наукових доповідей. Присутні вислухали доповіді д-ра Павла Пундія з Чикаґо на тему „Всеслов'янський Лікарський Союз і участь українських лікарів у ньому". Був це дуже цікавий з історичного боку виклад, бо заторкнув історію зв'язків українських лікарів з іншими лікарями-чужинцями та з'ясував участь українських лікарів у міжнародних лікарських з'їздах перед Першою світовою війною. З цією доповіддю д-ра Пундія повинен докладніше ознайомитися загал українського лікарського світу. Крім цього, д-р П. Пундій від років постійно і старанно піклується медичним архівом і бібліотекою Т-ва, які він упорядкував в Чикаґо і які є неоціненим джерелом для тих, що бажають писати історію українських медичних товариств чи провідних людей з кіл української лікарської діяспори. Крім цього,д-р Пундій, як попередніми роками, так і цим разом,виконував функції фотографа нашого Т-ва, збираючи всі знімки до нашого медичного архіву.

• • •

У днях 27-го жовтня відбувалася у Сан Франсіско 34-та конвенція американських лікарів (загальних практиків), у яких автор цих рядків теж брав участь. Бувши учасником конвенції українських лікарів і безпосередньо після цього американської, де було чотири тисячі присутніх, а теж мавши часто нагоду побувати на наукових лікарських сесіях в Рочестері, Міннесота, можу ствердити, що науковий рівень конвенції наших лікарів був на дуже високому рівні; їх теми, матеріяли, форма і спосіб подачі слухачам ні в чому не поступались перед американськими. Ось чому від двох останніх років Українське Лікарське Товариство Північної Америки одержує від Американської Медичної Палати привілей признавати учасникам українських лікарських конвенцій повну, першої кляси, акредитацію. Ми, українські лікарі, горді з цього і що повністю будемо старатися втримати й у майбутньому.

При цій нагоді варто пригадати нашій громаді, як і коли дійшло до такого гарного розвитку нашого лікарського товариства в Америці. Треба пригадати, що саме українські лікарі були першими професіоналістами на цьому континенті, які ще у 1949 році оформили себе організаційно. Знайшлося бо кількох енергійних лікарів в Ню Йорку, які, не зважаючи на дуже тяжкі й інколи невідрадні обставини свого життя, взялися за велике діло: з розпорошених по всій країні українців-лікарів вчинили одне зорганізоване тіло й надали йому правне підґрунтя. Промотором та ініціятором цієї праці був наш сьогоднішній емерит д-р Роман Осінчук, а до організаційного комітету ввійшли доктори: Ярослав Воєвідка, Тома Воробець, Тиміш Олексіюк, А.Сиротенко. Першими зборами новозаснованого товариства проводив д-р Тома Воробець, лікар-емерит з Чикаґо. У 1950 році Т-во українських лікарів було вже зареєстроване, як довершений факт. Перший науковий з'їзд, що відбувся в Клівленді 1956 року,був скромний, але цей перший крок був не тільки відважний, але такі вдалий. Раз кинене зерно впало на добрий ґрунт і видало плід,який росте завдяки наполегливій праці всієї нашої лікарської спільноти.

Тут треба пригадати, що в ідеологічні основи лікарського Т-ва з перших часів його заснування лягло вісім точок, а з них перша говорить: „Тому, що окупаційна влада замкнула уста українського лікаря на Батьківщині та не дозволила на висловлювання йому незалежної думки, ні на свободу слова, УЛТПА має стати речником українських лікарів серед чужинців та своєю совісною працею та вмілою пропаґандою з'єднувати їх для нашої національної справи й здобувати на чужині престиж для українського лікаря та для нашого товариства". Першим засновникам УЛТПА присвічувала, отже, ідея, що український лікар є теж українським громадянином і коло його зацікавлень має вийти поза вузьке коло денної практики. Коли сьогодні кращі сини й дочки українського народу караються по каторжних таборах в ім'я української людини, то вони в реєстр національної оборони включили теж і українського лікаря. Тому кожний український каторжник має право звернутися до кожного лікаря за кордоном за моральною чи матеріяльною допомогою.

„У своїм змагу український лікар ніколи не відставав і брав у ньому завжди участь разом зі своїм народом, охороняючи те, що найцінніше для народу — народне здоров'я, нерідко з посвятою свого життя. На воєнних фронтах нашої революції, чи в боях дивізії „Галичина", чи в походах Української Повстанської Армії, чи, врешті, в окупантських тюрмах чи концтаборах". Ось як визначив ролю й завдання українських лікарів д-р Роман Осінчук.

Варто тут ще згадати рефлексії інж. І.Хамуляка з приводу панелю молодих інженерів. Свій репортаж про цей з'їзд („Свобода" 24-го вересня 1982 р.) він назвав: „Поважні причини для оптимізму." Молоді, тут народжені інженери, — писав він, — відбули панель, а другий відбудуть знову... в українській мові". Читаючи цей допис, мене, учасника останнього відбутого З'їзду українських лікарів, здивувало, чому доповідачі на лікарському з'їзді в Сан Франсіско пішли по лінії найменшого спротиву, включно з тими, від яких ми маємо моральне право вимагати користуватися українською мовою. Чейже д-р Джуль, редактор „Лікарського Вісника", вишліфував українську діяґностику до досконалости. І треба тільки хотіти нею користуватися. Правда, є вийнятки, до яких належать ті, що не можуть дати собі ради з відповідним українським терміном (висловом), але на це є „ліценція поетіка" і загал наших колеґ прийме їх позитивно.

Очевидно, що немає з'їздів чи конвенцій, які б пройшли ідеально. Серед різних і безперечних успіхів бувають інколи й неуспіхи-невдачі. Але наш З'їзд у Сан Франсіско треба зарахувати до тих, що своєю точністю й широким діяпазоном викладів набагато перевищив деякі неґативи; не був би цей З'їзд збором людей, якщо б тих неґативів не мав.

П.Демус

Чикаґська хроніка

Головна Управа Українського Золотого Хреста перенесла свою квартиру до Чикаґо. Довгі роки центральна Управа тієї заслуженої довоєнної організації, що відзначила недавно 50-річчя, була в Ню Йорку, відтак у Дітройті, а тепер прийшла черга на Чикаґо.

З довоєних головних урядовців організації колишня довголітня голова Марія Лехицька живе тепер у Сяноці (на жаль, Польща); Стефанія Галичин, що стала „дисидентом", бо створила Самостійний Золотий Хрест, живе в Пуерто-Ріко, а колишні мунівці, відтак члени УЗХ, Маруся Попович й Павлина Різник, досі активні, мешкають у Фльориді.

Дітройт став теж місцем централі, бо де голова і секретар, там і Центральна Управа. Головувала в Дітройті довгі роки також Анна Левкут, а згодом—д-р Марія Квітковська. Секретарі мінялися: Мушинська й Варивода.

Після Ювілейного З'їзду головою стала Наталка Іванів, талановита голова 12-го Відділу УЗХ й член управи Централі, в останньому часі коадьютор п-і Квітковської. Секретарем Головної Управи в Чикаґо є тепер О.Яримович, а скарбником А.Гарасовська.

Наталка Іванів почала своє урядування „ін стайл", як кажуть американці. Запросила біля 50 осіб до своєї хати на свого роду зустріч,з коктейлем й ласощами, де виголосила свій „аксептенс спіч" й своє кредо відносно нової адміністрації. Незадовго після того 12-ий Відділ УЗХ зреванжувався й зорганізував прийняття в честь нової адміністрації, в люксусовому українському ресторані „Ґалан", на Чикаґо і Левіт.

Виглядає, що новий центральний уряд зачав добре і, знаючи нових урядовців, можу ствердити, що добра слава УЗХ не пропаде,а скріпиться. Організація має вже свій гимн, слова Ганни Черінь, музика Мирона Федоріва. Проф. Мирослав Семчишин привітав УЗХ і нову головну управу від громади. Ганна Герінь питомим для неї способом бавила гостей гумористичними і поважними додатками. Майстер церемонії Юрій Яримович дбав про гостей і заповняв місця програми „екс абрукто".

Веселий День Клюбу Емеритів має вже щорічну історію в нашій громаді. Клюб міститься при катедрі св. о. Миколая. У неділю, 17-го жовтня, цей традиційний день почався молитвою і словом голови Клюбу Андрія Козяка.

В мистецькій частині програми після перекуски взяли участь тріо „Пісня" 29-го Відділу СУА, соліст Богдан Куцан, піяністка Л.Зарицька, музичний ансамбль мандолін Анна Михайлович, Леся Лебедович, гітарист Яр Маркевич і Оля Анєльська, піяно. Гуморески Ганни Черінь, — читав інж. Теофіль Форович, і Гриця Зазулі, що їх читав мґр В.Щебльовський, доповнили програму. Жартівливу „Пісню про пироги" виконали Оля Андрюс, Леся Лебедович й Анна Михайлович у супроводі Олі Анєльської, піяно. Жарти й анекдоти розповідали також і п-і Москалюк, Степан Куропась і о. Андрій Шагала, який недавно прибув з Польщі.

Днем вміло проводив інж. Т.Форович. Імпреза закінчилася піснею „Ми веселі емерити", що її проспівали всі присутні. Молитву відмовив о. Шабала. Після льотерії ця вдала імпреза відпруження перейшла до історії Клюбу Сеньйорів.

Валентин Мороз мав виступ у нас, у неділю, 24-го жовтня, у залі УНСоюзу. Він виголосив доповідь на тему „Україна у 80-ті роки та наші перспективи". На жаль, не міг я бути на доповіді В.Мороза, з яким я познайомився на Українському Стейтовому Фестивалі в Ню Джерзі в 1981 році

Провидіння—Союз Українців Католиків, що має в окрузі 14 відділів, відзначив ювілей—90-річчя, окремою програмою, сполученою з бенкетом у неділю, 7-го листопада. У програмі, яку провадив Степан Скробач, голова Окружної Ради і колишній головний радний, взяли участь катедральний хор „Славута", дириґент Юрій Яримович, ансамбль „Мальви" при Осередку СУМ-А ім. Миколи Павлушкова. Святкове слово виголосив преосвященний Іннокентій Лотоцький, ЧСВВ.

Окремою точкою було відзначення секретарів відділів спеціяльною грамотою, яку головний організатор Іван Дубіль вручив відзначеним. У бенкеті взяло участь 250 людей. УНСоюз репрезентували головна радна Гелен Олек,, голова Округи Михайло Ольшанський, Степан Курапась та Роман Ященків, предсідник 51-го Відділу.

40-річчя УПА відбулося у нас двома імпрезами: панелем в домі СУМ-А в неділю 7-го листопада, і імпрезою в залі православної катедри св. Володимира, в суботу, 3-го листопада. Соборної імпрези не було, але для Чикаґо це не новина. Я пам'ятаю, що було дві, а навіть три імпрези. Було розмаїто.. Все якось не можна було договоритися. Були гетьманці, соціялісти і націоналісти, і кожна група мала свою імпрезу з тієї самої нагоди і своїх бесідників. Не могло прийти до згоди на тлі бесідників, тепер—на тлі політичному.

В панелі в домі СУМ-А взяли участь Я.Гайвас, В. Мазур, Ірина Калинська і І. Кульчицький. Всього було 500 людей.

Другою непартійною імпрезою, яку влаштував Український Демократичний Рух та Об'єднання колишніх Вояків УПА, були доповіди д-ра Мирослава Прокопа, колишнього керівника протинімецького підпілля, а тепер редактора в „Пролозі" і „Сучасності" на тему „Історична закономірність у визвольній боротьбі 1940-их років", та ген. Петра Григоренка на тему „Значення досвіду УПА для майбутнього". Повна заля—440 людей,—що заплатили по 5 дол. за вступ, свідчить про зацікавлення громади цими темами. Доповідь обидвох промовців виглядала на полеміку між ними, хоч насправді цього не було, якщо глибоко проаналізувати їхні думки.

Головною точкою промови було: Націоналістичний Рух, який зростав в Україні тих часів, був неминучим закономірним явищем, коли нестало політичних партій. УПА шукала власних шляхів, а ОУН мусила дати провід. УПА воювала не лише за самостійність, вона була непартійною, вона мала програму створити новий порядок, а подія 30-го червня 1941 року хоч і мала багато слабостей, було актом потрібним, бо мовчати в той час українцям не можна було. Це висновки М.Прокопа, які він вміло боронив. Ген. Григоренко твердив, що УПА не дала Україні програми, крім тієї, що закликала молодь вступати у її ряди. УПА була добра армія. Може, знову треба буде Україні взятися за зброю, тому треба боротьбу УПА вивчати, треба вчитися, як вигравати, коли проти нас перевага ворогів. Україна не мала союзників. УПА не знала, куди йти і як йти. На фронті Червоної армії ми знали, що були бандерівці, але не знали, що була УПА. Армія не може бути партійна. Як будувати нею державу, то армія мусить бути переконана, за яку Україну воює, бо немає в кого просити нам допомоги. Він згадав Бульбу Боровця і Макса Скорупського, які воювали в рядах УПА. Він зрозумів їх пляни і воєнну тактику.

Книга Миколи Лебедя про УПА, в який не можна зорієнтувати, де правда, а де неправда, не є добрим підручником для вивчення боротьби УПА. Існування Гельсінкської Групи має міжнародне значення. Ця група існує, хоч Мороз твердить що її немає. Шлях до волі такий—розбити комуністичну партію, щоб розбити і знищити СССР. Україна сама не може самостійно існувати, якщо інші народи Совєтського Союзу будуть у неволі,—сказав ген. Григоренко.

Потім були питання і відповіді, а згодом перекуска, під час якої присутні продовжували обмінюватися поглядами. Зустріч з генералом у вузькому гурті в ресторані Ді-Ліо не відбулася, тому що він захворів і в неділю вранці відлетів додому. Здоров'я генерала занепадає. Життя в СССР, психушки, а в ЗСА—праця в Гельсінкській Групі і часті його подорожі по світі—не під силу людині його віку.

Які у нас вигляди у майбутньому? Чи є якісь надії, якісь познаки для братолюбія? Нема, бо з приводу двох відзначень УПА поглибився роздор, який відбився теж і на вступі згаданих прелеґентів. Катедральна парафія св. Миколая і парафія свв. Володимира і Ольги, під натиском певної групи людей, відмовилися дати залю на доповіді, не зважаючи на попередню згоду.

На другій імпрезі було багато православних священиків, був теж о. Андрій Шабала, ЧСВВ, який недавно прибув з Польщі. Люди повинні знати про такого роду „братолюбіє", тому я й пишу правду. Мовчанка не лікує ран.

Газета „Українське Життя", одна з трьох вільних трибун, в яких нема цензури правди, після бенкету приготовила для доповідачів д-ра Прокопа і ген. Григоренка зустріч у приватному гостинному домі д-ра Ястрембського. На жаль, генерал від'їхав, але зустріч така відбулася, бо господиня дому напрацювалася, приготовляючи цю гостину. Тому, щоб не виглядало, що ми є „в дорозі до ніде", гості зійшлися і вшанували працю супружжя Ястрембських.

Степан Куропась

У Гемпстеді відзначено 40-річчя УПА і Листопадовий Зрив

Цього року вся вільна українська громада на поселеннях святкує 40-літній ювілей Української Повстанської Армії.

У неділю, 21-го листопада ц.р., таке свято відбулося також в Гемпстеді на Лонг Айленд, Н. Й., і було сполучене з відзначенням 64-ої річниці Листопадового Зриву. Свято влаштував 42-ий Відділ ООЧСУ під протекторатом місцевого Відділу УККА.

В 10-ій годині вранці були відправлені Служби Божі в намірені українського народу в українських Церквах обох віроісповідань, а опісля Панахиди за поляглих.

Концерт-Академія відбулася у 3-ій год. по полудні в залі Українського Парохіяльного Центру в Юніондейлі. Відповідну декорацію приготовив мистець Ігор Кучнак, син усусуса св.п. Івана Кучмака. На золотому тлі видніла емблема УПА, а по боках — написи про Листопад і УПА.

Помітне враження на присутніх зробило відкриття програми — пластуни внесли на сцену український й американський прапори, на їх тлі студенти університетів відчитали: Мирон Щерба — Відозву Української Національної Ради, Марко Мицьо — Присягу вояка УПА і Еля Копистянська — вимок з підпільних видань, після чого всі присутні проспівали „Ще не вмерла Україна".

Голова Відділу ООЧСУ мґр Катерина Мицьо у вступному слові прочитала уривки з Послання Патріярха Иосифа І на празник Пресвятої Богородиці з нагоди 40-го Ювілею УПА, а відтак закликала до однохвилинної мовчанки для вшанування всіх тих, які віддали своє життя за волю України. До дальшого ведення програми вона попросила студентку Оксану Дацків.

Дуже добре опрацьовану доповідь виголосив проф. Микола Чировський, який вміло і зрозуміло насвітлив боротьбу українського народу під час Першої світової війни і боротьбу УПА, а відтак повстання політичних в'язнів у таборах смерти Сибіру і відродження шестидесятників і дисидентський рух, як історичну тяглість цієї самої боротьби, яка розпочалась ще тоді, коли український нарід втратив свою державну незалежність. Він закінчив висловом глибокого переконання що сильні стремління нашого народу до волі є запорукою нашої невмиручости і нашої кінцевої перемоги.

У мистецькій частині з добре підготовленими деклямаціями, виступила місцева Школа Українознавства, в сольових частинах взяли участь Михась Корнага і Таня Берч.

З особливою увагою присутні прийняли виступ талановитої 4-літньої Лариси Гумовської, яка вміло продеклямувала частину з поеми „Слово про вірний ліс" Романа Завадовича. Поему „Галка" знаменито виконала відома на нашому терені Дануся Качмарчик, яка зворушила присутніх до сліз. Виступ Школи гри на бандурі при 42-му Відділі ООЧСУ і їх молодого учителя Теодора Сенчишина публіка прийняла з особливою насолодою.

Найбільшою атракцією мистецької частини був гостинний виступ вокального тріо при Осередку СУМА в Філядельфії під керівництвом проф. Зої Маркович, яке виступало двічі,чудово виконавши стрілецькі і повстанські пісні.

Академію закінчено піснею „Боже Великий Єдиний

Після закінчення присутні ще довго ділились враженням з імпрези при каві і солодкім, яке приготовила жіноча референтка Параня Барняк

Буряк

Осіння товариська зустріч на Союзівці

(З ЖИТТЯ ВІДДІЛУ ТУІА В НЮ ЙОРКУ)

В днях 9-го й 10-го жовтня ц.р. відбулася на Союзівці з ініціятиви Відділу Товариства Інженерів Америки в Ню Йорку, під головуванням архітекта Богдана Гуглевича, перша повакаційна зустріч членів цього товариства й їхніх родин разом із членами Українського Лікарського Товариства Північної Америки в Ню Йорку та Карпатського Лещатарського Клюб в Ню Йорку.

В програмі зустрічі були конференції ТУІА та УЛТПА, як також тенісові змагання за чашу д-ра Я. Рожанківського під кермою інж. Романа Ракочого, які розпочалися були вже в передполудневих годинах у суботу, 9-го жовтня.

Крім того, відбувся з рамени Головної Управи ТУІА „вокатон", дохід з якого був призначений на видавничий фонд товариства. Під проводом голови Централі ТУІА інж. Євгена Змия і при співучасті інж. Юрія Базилевського та інж. Берегульки відбувся успішно 15-кілометровий марш у суботу.

Хоч погода не була дуже певною, вже перед полуднем прибували на Союзівку наші гості й учасники зустрічі. Їх вітала та реєструвала відома з праці нашого товариства від кількох літ мґр Марія Гончаренко.

О годині 4-ій по полудні відбулася конференція Товариства Українських Інженерів Америки, якою кермувала заступниця голови Відділу ТУІА в Ню Йорку мґр Ганна Крицька. Під час конференції присутні вислухали з увагою цікаву доповідь, яку виголосив для членів ТУІА і гостей на тему теперішньої економічної ситуації експерт у фінансових і господарських питаннях та віцепрезидент Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Ню Йорку д-р Богдан Кекіш. Він зробив підсумки теперішнього стану американської індустрії. Порушив проблеми міжнародної конкуренції з американською індустрією та представив заходи, що є в процесі для покращання економічної ситуації.

Після доповіді відбулася жива дискусія, а прелеґент давав вичерпуючі відповіді та пояснення на поставлені запитання.

Після того відбулася конференція Українського Лікарського Товариства Північної Америки, під час якої виголосив доповідь д-р Максимів.

У вечірніх годинах всі присутні взяли участь у спільній вечері.

Бенкет-вечерю відкрив Б. Гуглевич, привітавши усіх учасників і передавши провід цього вечора арх. Любомирові Калиничеві. Після спільної молитви, що її провів о. д-р Богдан Волошин, парох української католицької церкви св. Тройці в Кергонксоні господар Л. Калинич привітав голову Метрополітального Відділу Українського Лікарського Товариства Північної Америки д-ра Любомира Вороха, члена управи Карпатського Лещатарського Клюбу інж. Р. Ракочого, голову Централі Товариства Українських Інженерів Америки інж. Є. Змия, голову Відділу ТУІА в Бостоні інж. Берегульку, голову Відділу ТУІА в Філядельфії інж. Д. Ґеча та присутнього на вечері головного редактора „Свободи" Зенона Снилика.

З черги д-р Л. Ворох і інж. Р. Ракочий привітали учасників в імені товариств, що їх репрезентували.

Голова Централі ТУІА інж. Є. Змий крім того ще представив усіх учасників „вокатону", що присутні прийняли рясними оплесками.

Після вечері учасники зустрічі забавлялися при звуках оркестри Дорка Сенчишина й Аліка Худолія.

Наступного дня, у неділю, коли небо прояснилося й сонце кидало теплі проміння, учасники зустрічі після вислухання Служби Божої у місцевій церкві, весело забавлялися, зустрічалися зі своїми друзями і приятелями, брали участь у перекусці, а відтак у спільному полуденку.

Щойно пізно після обіду, учасники зустрічі почали від'їздити додому з великим задоволенням із їхньої зустрічі на прекрасній оселі Союзівка та з думкою про найближчу зустріч у наступному році.

Н.Н.

СОЮЗОВЦІ! ЦЬОГОРІЧНА ОСІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ ПРИНЕСЛА ДОСІ 450 ЧЛЕНІВ. ЩЕ БРАКУЄ 550 ЧЛЕНІВ ДЛЯ ВИКОНАННЯ НАШОЇ МЕТИ, А САМЕ ЗДОБУТТЯ 1,000 ЧЛЕНІВ. ТОМУ ДОКЛАДІТЬ УСІХ ЗУСИЛЬ ДЛЯ ДОПОВНЕННЯ ЦЬОГО ЧИСЛА, ЩОБ З ПОВНИМ УСПІХОМ ЗАКІНЧИТИ ЦЕЙ КОНВЕНЦІЙНИЙ РІК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів ,

не пізніше, як вполудне 31-го грудня 1982 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1982 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу виспати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше як у П'ЯТНИЦЮ 31-го ГРУДНЯ 1982 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС

ОУН — уявлення і дійсність

Доповідь під таким заголовком мав 22-го жовтня ц.р., в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку ред. Орест Петляр. Доповідь була подумана як аналіза Організації Українських Націоналістів. „Мабуть, ніяке політичне явище на протязі останнього півсторіччя не займало стільки місця в уяві, думках і почуттях української маси, особливо на західніх землях України і на поселеннях, як ОУН. На еміграції є чимало праць про УВО й УПА, але про ОУН появилися лише дві книжки. Об'єктивних творів про цілість ОУН досі не було, а об'єктивна оцінка ОУН досі потрібна і конечна. І саме тепер час таку оцінку написати, бо ОУН в еміграційних умовах вже вийшла з конспірації. Тому прелеґент у своїй доповіді старався доказати, що ОУН — це по суті національно-визвольна організація, не фашистська, яка була державним рухом і не на взір німецького нацизму. ОУН також не була терористичною організацією. Вона вживала терористичну тактику лише на одному терені під польською окупацією до 1939 року. Єдиним актом терору було вбивство Галана. ОУН створилася не в Галичині, а на еміграції, і в ній були заступлені як українці східні, так і західні. Вона постала через злиття двох еміграційних націоналістичних груп, — „Леґії Українських Націоналістів" і групи Національної Молоді галицької і буковинської. Але паралельно діяла інша крайова, підпільно-революційна організація. Ця двоторовість причинилася до першого розбиття ОУН.

Між іншим, твердив доповідач, що ОУН аж ніяк не має монополію на революцію. Тому з боку деяких кіл ОУН зв'язувати майбутнє України і її державного визволення лише включно з власною організацією, досить рисковано. Що ОУН — єдина націоналістична організація, прелеґент в своїй доповіді пояснює, що це, очевидно, нісенітниця. Ми всі націоналісти. Бо націоналізм — це політичний світогляд,який в основу всього ставить націю, а наша Україна є власне нація, не держава, бо держави тим часом ще немає.

Доповідь складалася з семи розділів: Чи ОУН фашистська, чи, як тепер делікатно кажеться, „тоталітарна", чи ОУН - терористична організація, чи ОУН - наша єдина революційна організація, чи ОУН єдина націоналістична організація, чи ОУН - антидемократична і права, чи ОУН - антисемітська, яка кількість прихильників і які впливи ОУН в українській масі. На всі розділи намагався прелеґент дати в доповіді пояснення критично і об'єктивно.

Доповідь була солідно опрацьована і цікаво подана. Численно зібрана публіка вислухала уважно,але не можна було розвинути широкої дискусії, бо була вже пізня година,тому обмежилися лише кількома запитаннями. А шкода, бо можна було б багато дечого вияснити і доповнити.

Ольга Соневицька

У Філядельфії...

(Продовження зі стор. 1)

ниця голови СФУЖО з терену Канади, а при почесному столі засіли представниці усіх жіночих організацій, що входять у склад СФУЖО, члени Управи і почесні гості, між ними мгр Іван Базарко, президент Світового Конґресу Вільних Українців. Бенкет розпочав молитвою о. митрат Мирослав Харина, а головним промовцем була д-р Лідія Савойка. Усні привіти виголосили о.Олексій Лімонченко від неприсутнього Блаженнішого Митрополита Мстислава і мгр І.Базарко від СКВУ. Відчитано також ряд письмових привітів, в тому від президента Роналда Реґена, від губернатора стейту Пенсильвенія Діка Торнбирґа, мейора міста Філядельфії Віллійма Ґріна та інших. Серед численних гостей-представників організацій Український Народний Союз заступали Ґльорія Пащин, заступниця головного предсідника і Петро Тарнавський, голова філядельфійської Округи.

У мистецькій частині бенкету був виступ сопрано Марії Ясінської-Мурованої із декількома піснями та аріями. На доказ, що жінки вміють цінити працю людей передано китиці квітів та грамоту уступаючій голові Л. Бурачинській (відзначуючи також тим її 80-річчя), І. Пеленській у 20-річчя появи „Українки в світі" і М. Харині за придбання фондів на видавання того журналу.

В неділю, 28-го листопада, в останній день Конґресу учасниці вислухали в готелі Службу Божу, що її в наміренні Конґресу відслужив о. шамбелян д-р Іван Біланич, а відтак на цій самій залі відбувся панель на тему української родини, що його вела Ольга Кузьмович. У панелі брали участь д-р Леонід Рудницький, який говорив про духовий та релігійний елемент в українській родині, Лариса Лозинська-Кий говорила про українську родину, як економічну одиницю, підтверджуючи свої висновки вичерпними статистичними даними, Галина Кутко представила важке завдання працюючої жінки в родині, а Н. Світлична змалювала стан родини в Україні. Після підсумків доповідей переведено ще коротку але цікаву дискусію, в якій забирали голос поодинокі делеґатки. На жаль короткий відносно час і заабсорбування делеґаток організаційними справами не дозволили на ширше охоплення тої теми, яка була гаслом Конґресу.

Спільний полуденок із словом новообраної голови М. Квітковської, в якому вона підкреслила завдання СФУЖО як об'єднуючого чинника серед українських жіночих організацій вільного світу та схвалення резолюцій, підготованих окремою Резолюційною комісією, були завершенням Конґресу. В резолюціях наголошено ще раз декаду української родини, потребу спільних зовнішніх акцій для пропаґанди української справи у вільному світі, а особливо акції в обороні переслідуваних з наголошенням справи Юрія Шухевича.

В часі Конґресу відбувалася у приміщеннях готелю виставка, що представила діяльність СФУЖО в знімках та виданнях, Україну у вишивках — із збірки Мирослави Стахів, керамічні твори Слави Ґеруляк та мистецькі картини.

Виставка притягала увагу делеґаток та численних гостей, що з цікавістю її відвідували.

ІУ Конґрес СФУЖО, хоча зібрав представниць з усіх більших українських поселень у вільному світі, за вийнятком Австралії, не знайшов відгуку серед молодших віком членів українських жіночих організацій у вільному світі і їх брак можна було завважити в усіх нарадах та зустрічах.

Фрагмент з відкриття Конґресу СФУЖО (зліва) в першому ряді: Віра Бучинська, Марія Квітковська, Стефанія Савчук, почесна голова СФУЖО, Лідія Бурачинська, колишня голова СФУЖО. Сесією провадила Наталя Пазуняк (стоїть вгорі справа).

ЗАБЕЗПЕЧЕНО НА 650,000 ДОЛ.

У звідомленні Організаційного Відділу УНСоюзу („Свобода" ч. 230 з суботи, 4-го грудня ц.р., перша сторінка) про придбання 240 нових членів УНС, трапилась друкарська помилка. Члени ці забезпечені на понад 650,000 долярів, а не — як було подано — на 65,000 дол. — Ред.

НЮ ЙОРК ОГЛЯДАЄ 40-РІЧНИЙ МИСТЕЦЬКИЙ ДОРОБОК ВЕЛИКОГО МИСТЦЯ

Ню Йорк, Н.Й. — Тут, в Українському Інституті Америки, при 2 Схід 78-та вулиця (ріг П'ятої авеню) в неділю, 5-го грудня, розпочалася виствака світової слави мистця Якова Гніздовського — „Сорок Років Зорового Мистецтва: олійні картини, рисунки, тканин, вироблені під гобелен, і оформлення книжок". Виставка триватиме до 15-го січня 1983 року, її можна відвідувати кожного дня (крім понеділків) від години 2-ої по полудні до години 6-ої.

ПОДЯКА

29-го вересня 1982 р. відійшла у Вічність
наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, БАБА

бл. п.
ІРЕНА (НІНА) з ГАНКЕВИЧІВ ПЯСЕЦЬКА

Оцим висловлюємо нашу глибоку вдячність Усім, хто взяв участь в поминальних Богослуженнях і відпровадив Покійну в останню Дорогу. Деякі з Рідних і Знайомих прибули на Богослуження не зважаючи на віддаль.

Дякуємо Тим, які висловили Родині співчуття і Тим, хто в промовах згадали Покійну теплими словами.

Наша дяка усім Приятелям і Знайомим за молитви, Служби Божі та за Поминальний Вечір в сороковий день від смерти.

Ми вдячні за численні квіти й вінки, а теж щедрі пожертви замість квітів на добродійні цілі.

Дякуємо Духовним Отцям за молитви, похоронні відправи та Служби Божі, які були відправлені не тільки на просьбу Родини і Знайомих, але теж з власної волі.

Усім щиро дякуємо! Щасти Вам Боже!

МУЖ з ДІТЬМИ І ВНУКАМИ

ПОДЯКА

Дня 26-го квітня 1982 року відійшла у Вічність
наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, ДОНЬКА, СЕСТРА

бл. п.
ОЛЕНКА ЛЕСЬКІВ-САВИЦЬКА
з дому ВІРЩУК

Складаємо нашу щиру подяку усім Рідним, Приятелям, Знайомим і Всім, що в часі недуги нашої Оленки, а відтак після її смерти виявили нам свою сердечність та піддержку.

Дякуємо Усім за участь в похоронах нашої Найдорожчої, Незабутньої Оленки, за вислови співчуття, молитви, за Служби Божі та за численні пожертви на добродійні цілі.

Вдячні:

ЮРІЙ з ХРИСТЕЮ І ДАНИЛКОМ, чоловік з дітьми
МАРІЯ І ВОЛОДИМИР ВІРЩУКИ, родичі
ІРЕНА ВІРЩУК, сестра
Ближча і дальша Родина

✝

У глибокому смутку повідомляємо
Родину, Приятелів і Знайомих,
що дня 4-го грудня 1982 р., несподівано, відійшов у Вічність,
наш Найдорожчий
МУЖ І БАТЬКО

сл. п.
СТЕПАН СЕРЕДИНСЬКИЙ

уроджений 28-го серпня 1909 р. у с. Вишнівчик, пов. Підгайці, Зах. Україна.

ПАРАСТАС за спокій душі Покійного буде відправлений в середу, 8-го грудня 1982 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Mc Cully в Балтиморі, Мд., а в четвер, 9-го грудня 1982 р., о год. 9-ій ранку ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ І ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА в церкві свв. апп. Петра і Павла.

Тлінні останки Покійного будуть похоронені на українському цвинтарі св. Михаїла в Балтиморі, Мд.

Горем прибиті:

дружина — АННА
син — ІГОР з дружиною МАРІЙКОЮ
дочка — ОЛЬГА ЧОРНА з чоловіком ОСТАПОМ
Ближча і дальша Родина в Америці й Україні

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Жіноча відбиванкова дружина УСВ „Ч.Січ" першуном турніру

Лівінгстон, Н.Дж. — 6-го листопада тут у спортових залях середньої школи „Геррітедж" відбувся відбиванковий турнір „Лівінгстон Ґрін Стрік Овпен," у якому взяло участь 8 кращих дружин стейту Ню Джерзі і між ними єдина українська дружина УСВТ „Ч.Січ". На початку гри пройшли круговою системою в двох різнорядних групах по чотири дружини в кожній, а потім відбулися гри чвертьфіналів, півфіналів і фінальні за звання першуна і трофей Лівінгстону.

Виступивши в нормальному складі, „Ч.Січ" в своїй групі перемогла усіх своїх суперниць такими вислідами:

„Ч.Січ" — Ексон ВК 15:6, 15:4; „Ч.Січ" — Н.Дж. IТ — 15:13, 15:6; „Ч.Січ" — Пруденшал ВК 15:8, 15:4.

У другій групі змагалися: Ворен ВК, Лівінгстон ВК, „Вернер Лемберт" ВК і ВК Медісон. У чвертьфіналі „Ч.Січ" елімінувала дружину „Вернер Лемберт" 15:4, 15:7, в півфіналі Лівінгстон ВК 15:10, 15:11.

У фіналі наші дівчата зустрінули сильну дружину Воррен, з якою, програли перший сет 10:15, виграли два чергові, вирішальні для здобуття першенства турніру два сети вислідами 15:12 і 15:5. Після закінчення цих завзятих змагань директор турніру вручив дружині „Ч.Січі" трофей міста Лівінгстону. Склад „Ч.Січі в цьому турнірі: С.Моравська, С.Візут, С.Кузинська, Л.Бірмінгтам, С.Лопатовська, П.Котляр і Р.Гнат.

УСВТ „Ч.Січ" — СК „Рома" 0:2

У чергових першенських змаганнях „Мейджор Дивізії" Шейфер Ліґи Ню Джерзі „Ч.Січ" зазнала поразки на виїзді в Петерсоні Н. Дж. вислідом 0:2. В звітових змаганнях, не зважаючи на добірний склад „Роми", в якому виступає ряд професійних змагунів, „Січовики" в більшості володіли м'ячем, провели ряд влучних акцій на ворота суперників. одначе стрільці нашого нападу не використали вповні своїх можливостей. Декілька критичних ситуацій вправно ліквідував професійний воротар господарів. На воротах „Ч.Січі" далі виступав оборонець Науменко, заступаючи М.Хамуляка, який усе ще продовжував виступи в дружині університету Кін. У складі „Ч.Січ" цим разом виступали: Науменко, Букачевський, Павлюс, Ю.Бакун, Берман, А. Бакун, Чижович, Д.Бакун, Матіяш, Сабрій, Кульчицький, Василак, Шевчук.

УСВТ „Ч.Січ" (учні) — Вест Ню Йорк (учні) 5:0

Переможні ґолі для „Ч. Січі" стрілили: Олесь Роляндр 2, Богдан Ґбур, В.Федоренко і Я.Павлик. Крім них, у складі дружини виступали: Науменко, Лишик, Сергіїв, Твардовський, Кравчук, Бортник, Ярема, Шмотолоха, Ю. Іванків. Провідник Б.Кравчук.

УСВТ „Ч.Січ" (новаки) — Нюарк „Дов" СК 2:1

Обидва переможні ґолі для „Ч.Січі" здобув Андрій Ролянд. Провідник цієї дружини Б.Іванків.

УСО „Тризуб" — Джермен-Гунґеріянс СК 2:0

Змагання, які відбулися на площі „Тризуба" в Гошемі 31-го жовтня ц.р., не змінили місця нашої дружини в табелі ігор, але задоволили її симпатиків. Гра проходила в швидкому темпі, в ній обидві дружини створили багато нагод до здобуття ґолів, але тільки Ґамбаро, напасник „Тризубу", двократно зумів використати помилки оборонців гостей, здобувши обидва переможні ґолі. Дуже добреописався воротар „Тризуба" А.Сільверман, який оборонив кілька майже певних ґолів і цим самим позбавив німців нагоди вирівняти вислід зустрічі. Резерва „Тризуба" закінчила свої змагання з резервою „Джермен-Гунґеріянс" нерішеним вислідом 0:0. Дружина молодших юнаків до 15-ти років ремісувала з юнаками „Джермен-Гунґеріянс" вислідом 2:2. Обидва ґолі для „Тризуба" здобув М.Качай.

УСК Ню Йорк — „Сіркульо Еманьол" СК 1:4

В своїх чергових ліґових змаганнях, що відбулися 31-го жовтня ц.р., перша дружина УСК-у Ню Йорк зазнала поразки вислідом 1:4. В цих, як і в попередніх змаганнях,наші футболісти дорівнювали дружині суперника, але змагуни нападу не виявляли потрібної аґресивности. Єдиного ґоля для нашої дружини здобув Салязар. Резерва УСК-у розгромила резерву суперника високим вислідом 6:0. Наші резервісти цим самим зміцнили свою позицію лідера в показнику табелі ігор.

УСК Ню Йорк — „Елестерія" СК 2:5

Були це змагання першої рунди за чашу д-ра Меннінґа, що їх відбула наша дружина 7-го листопада ц.р. Як показує вислід, наші футболісти зазнали поразки і цим самим відпали від дальших ігор за цю чашу. Почесні ґолі для УСК-у стрілили М. Чарний з карного і Нюгоф. Цим разом зазнала поразки в грі за згадану чашу теж наша резерва з клюбом „Стері" вислідом 2:4

С.К.

У річницю смерти св.п. Миколи Зварича

Десять років тому, 18-го листопада 1972 року,несподівано помер у Лондоні, Онтаріо, на серцевий удар св.п. Микола Зварич.

Св.п. Микола Зварич народився 25-го вересня 1916 року в селі Ляцко біля Добромиля, в Західній Україні в національно свідомій родині. Він закінчив народну школу в Добромилі, а потім три роки промислової школи в Добромилі, отримавши диплом майстра столяра та різьбаря. Виростав він в атмосфері національного спротиву в Галиччині проти польської окупації та в атмосфері діяльности Організації Українськоих Націоналістів, що зміцнили його патріотизм.

Воєнні роки перервали нормальний хід життя Миколи, і він опинився на полі бою в польській та совєтській арміях. В обох цих чужих арміях відчував він постійно свою віддокремленість як українець та пов'язанні з тим кривди й неприємні переживання. Перед наступом німецьких збройних сил він був роззброєний, як і всі українці в совєтській армії, після переходу річки Збруч. Як свідомий український патріот, який не хотів служити інтересам російського імперіялізму в Другій світовій війні, Покійний втік з цієї чужої для нас армії біля Смоленську. Після того, як він перейшов Білорусь та золоту Східню Україну, де йому так щиро допомагали наші східньоукраїнські брати, св.п. Миколу спіткала гірка доля багатьох українців під час Другої світової війни, якій ще дотепер наше суспільство та наші історики не дали відповідну оцінку, — доля українських вояків в рядах совєтської армії, які склали зброю у критичній хвилині, щоб тим повалити російську імперію — однак, вони попали в німецький полон.

Останні чотири роки кривавої світової війни св.п. Микола Зварич пережив у тяжких умовинах німецького полону, де мало не стратив життя, та де занепало його здоров'я, до такого стану, що він передчасно упокоївся в 1972 році на 56-му році життя.

У післявоєнних роках Покійний, з дружиною та сином, переховався спочатку в прихильній німецькій родині перед „репатріяцією" більшости українських втікачів в Німеччині до Совєтського Союзу. Щойно від 1947 до 1954 року він перебував зі своєю родиною в різних таборах українських втікачів у Західній Німеччині. Ставши членом Організації Українських Націоналістів, М. Зварич зі своєю дружиною стали активними членами таборового українського громадського життя. У пізніших роках він був членом Центрального Представництва Укранців Німеччини, головою місцевого відділу ЦПУН в Мюнхенґладбах і брав участь у багатьох з'їздах ЦПУН як делеґат.

Через стан свого здоров'я (в наслідок німецького полону) св.п. Микола з родиною виеміґрував щойно 1962 року до Канади, де його зустріла доля кожного новоприбулого до цієї країни. Він продовжував виконувати національно-громадський обов'язок, ставши членом Торонтонського відділу Ліґи Визволення України. Його дружина викладала в українських рідних школах, а син став активним членом українських молодечих і студентських організацій.

Здавалося що довершив він свій страждальний шлях українського патріота-втікача, відкривши власну крамницю „Арка-Лондон" в Лондоні, Онт., з початком 1972 року. Однак, наслідки німецького полону, воєнних подій та довголітня недуга серця перехристили йому шлях до втіхи своїм власним родинним життям і 18-го листопада 1972 року він відійшов у вічність.

Св.п. Микола Зварич залишив у глибокому смутку дружину та сина й рідних в Україні.

Н.Н.

Західньонімецькі...

(Закінчення зі стор. 2)

коли це можуть потвердити свідки.

Кандидати, які можуть отримати пенсію із Західньої Німеччини, мусять мати 65 років — чоловіки,та 60 років — жінки, або мусять виказатися посвідкою, що вони не здібні до праці, що повинно потвердити соціяльне забезпечення. Право до вдовиної пенсії (60) відсотків) мають вдови по колишніх робітниках у Західній Німеччині, які померли в Америці, також діти цих робітників, якщо є у шкільному віці (навіть до 25-го року життя, якщо вони студіюють). Слід звернути увагу, що під час війни не всі працедавці дотримувалися обов'язку платити за пенсійне забезпечення (зокрема деякі „бауери") бо законний обов'язок платити соціяльне забезпечення увійшов у життя щойно 1943 року, а деякі групи Східньої области лише від квітня 1944 року.

Ми з'ясували головні точки цього досить скомплікованого закону,за яким про признання пенсії рішають установи двох різних держав — Західньої Німеччини і Америки. Уже з моментом обов'язування цього закону ми звернули в „Свободі" увагу наших людей, колишнім робітникам Західньої Німеччини, які тепер живуть в Америці, щоб вони не легковажили цієї можливости, і щоб вони сьогодні не зазнали таких втрат, як і колись із подібних причин працівники, які також втратили сотки чи радше мільйони німецьких марок, коли німецькі закони про малолітність примусових робітників, пошкодження здоров'я на примусовій праці чи відшкодування за переслідування (кацети, в'язниці ітп.) перестали обов'язувати. А до цього дійшло не з інших, а з цієї причини, що малохто прикладав вагу до статтей у пресі та порад людей доброї волі.

Що втратили поодинокі потенціяльні кандидати до відшкодувань, у тому, очевидно, і економія нашої спільноти в ЗСА, не треба вираховувати, навіть, якщо б взяти до уваги ті тисячі наших людей, що прибули після Другої світової війни,з яких багато вже померло, не залишивши вдовам досмертних пенсій. Найкращим прикладом цього може послужити наш теперішній чикаґський терен, де після встановлення цього закону про старечі пенсії, вже приблизно 170 внескодавців, кожного місяця, реґулярно, отримує із Західньої Німеччини від 50 до 200 німецьких марок, а то й часами більше. Така ж сама кількість осіб вичікує сьогодні на прихильне рішення. Але бувають і відмови із-за згаданих законних причин. І хоча німецька пенсія супроти американського соціяльного забезпечення, може видаватися мінімальною, але в теперішній економічній ситуації,коли існує непевність щодо виплачувань пенсій соціяльного забезпечення в Америці в майбутньому, німецька пенсія може стати мінімальним забезпеченням у критичній ситуації не однієї родини.

Вкінці треба згадати про тих колишніх співмешканців Ді-Пі—таборів в Західній Німеччині, що вибрали Канаду, Австралію чи Нову Зеляндію на постійне поселення.

Ці держави, дещо пізніше, заключили також зі східньонімецьким урядом подібні умови. Подібні, але не тотожні, бо наприклад, вимога часу праці в Західній Німеччині є 60 місяців (5 літ), що багатьом робітникам, які працювали під час війни, наприклад, від 1942 року до кінця війни (травень 1945) не вистачає, щоб внести подання на пенсію, якщо не мали змоги працювати також після війни.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ЧЕТВЕР, 9-го ГРУДНЯ 1982 р.

Бруклин, Н. Й. Річні збори Т-ва Запор. Січ 325-ий Відд., о год. 7-ій веч. в приміщенні УНДому при 173 Норт 5-та вул. в Бруклині. На порядку нарад: звіти урядовців Відд. та вибір Уряду на 1983 рік. Проситься всіх чл. прибути. — В. Цюпа, секр.

ЧЕТВЕР, 16-го ГРУДНЯ 1982 р.

Кергонксон, Н. Й. Річні збори Відд. 88-го, о год. 7-ій веч. на Союзівці. В програмі звіти та вибір Управи на 1983 р. Проситься всіх численно прибути. — М. Васьків, секр.

НЕДІЛЯ, 19-го ГРУДНЯ 1982 р.

Дітройт, Мич. Річні загальні збори Б-та св. о. Миколая 175 Відд., о год. 2-ій по пол. в залі УНДому при Мартін вул. На порядку нарад: звітування з діяльности в 1982 р. і вибір нової Управи на нову каденцію. Після нарад висвітлення прозірок „По Західній Европі". Участь усіх членів дуже побажана. — В. Паліж, гол., П. Семеґен, прот. секр., Я. Базюк, фін. секр.